

VERSION PROVISOIRE

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE
La version définitive comprend aussi le compte rendu analytique bilingue. Les annexes sont reprises dans une brochure séparée.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

VOORLOPIGE VERSIE

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING
De definitieve versie bevat ook het tweetalige beknopt verslag. De bijlagen zijn in een aparte brochure opgenomen.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL

SÉANCE PLÉNIÈRE

Mardi

21-12-2021

Matin

INTEGRAAL VERSLAG

PLENUMVERGADERING

Dinsdag

21-12-2021

Voormiddag

*Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs.
Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit
avant le*

24-12-2021, à 16 heures

au Service du Compte rendu intégral.

e-mail: CRIV@lachambre.be

*De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien. Zij
kunnen hun correcties schriftelijk
meedelen vóór*

24-12-2021, om 16 uur

aan de Dienst Integraal Verslag.

e-mail: CRIV@dekamer.be

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

INHOUD

BUDGETS	1	BEGROTINGEN	1
Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2022 (2291/1-6)	1	Wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2291/1-6)	1
- Projet de loi contenant le Budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2292/1-40)	1	- Wetsontwerp houdende de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2292/1-40)	1
- Justification du Budget Général des Dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2293/1-24)	1	- Verantwoording van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2293/1-24)	1
- Liste des notes de politique générale (2294/1-25)	1	- Lijst van de beleidsnota's (2294/1-25)	1
- Projet de loi-programme (2349/1-15)	1	- Ontwerp van programmawet (2349/1-15)	1
<i>Discussion générale</i>	1	<i>Algemene bespreking</i>	1
<i>Orateurs: Peter De Roover</i> , président du groupe N-VA, <i>Steven Matheï, Wouter De Vriendt, Dieter Vanbesien, Ahmed Laaouej</i> , président du groupe PS, <i>Kurt Ravyts, Raoul Hedebouw</i> , président du groupe PVDA-PTB, <i>Bert Wollants, Björn Anseeuw, Alexander De Croo</i> , premier ministre, <i>Theo Francken, Sander Loones, Marco Van Hees, Wouter Vermeersch, Gilles Vanden Burre</i> , président du groupe Ecolo-Groen, <i>Sofie Merckx, Vanessa Matz, Eva De Bleeker</i> , secrétaire d'État au Budget et à la Protection des consommateurs, adjointe au ministre de la Justice et de la Mer du Nord		<i>Sprekers: Peter De Roover</i> , voorzitter van de N-VA-fractie, <i>Steven Matheï, Wouter De Vriendt, Dieter Vanbesien, Ahmed Laaouej</i> , voorzitter van de PS-fractie, <i>Kurt Ravyts, Raoul Hedebouw</i> , voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, <i>Bert Wollants, Björn Anseeuw, Alexander De Croo</i> , eerste minister, <i>Theo Francken, Sander Loones, Marco Van Hees, Wouter Vermeersch, Gilles Vanden Burre</i> , voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, <i>Sofie Merckx, Vanessa Matz, Eva De Bleeker</i> , staatssecretaris voor Begroting en Consumentenbescherming, toegevoegd aan de minister van Justitie en Noordzee	

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 149 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 149 bijlage.

SEANCE PLENIERE

du

MARDI 21 DECEMBRE 2021

Matin

PLENUMVERGADERING

van

DINSDAG 21 DECEMBER 2021

Voormiddag

La séance est ouverte à 9 h 08 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.
De vergadering wordt geopend om 9.08 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le Compte Rendu Intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het Integraal Verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Alexander De Croo, Eva De Bleeker.

De Conferentie van voorzitters heeft besloten dat de spreektijd in het debat over de begroting 20 minuten bedraagt voor de erkende fracties, 10 minuten voor niet-erkende fracties en 5 minuten voor onafhankelijke parlementsleden. Dit is wat betreft de algemene bespreking.

Pour les débats thématiques, le temps de parole sera de dix minutes par groupe et par ministre. Les interruptions sont limitées à deux minutes et uniquement adressées à l'orateur: elles ne peuvent pas monopoliser le débat, ni empêcher l'orateur de mener son raisonnement à terme.

Le minuteur permettra à chacun de vérifier où en est son temps de parole. Je remercie d'ailleurs les services pour leur collaboration à la bonne réalisation de nos objectifs.

Budgets**Begrotingen**

01 **Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens pour l'année budgétaire 2022 (2291/1-6)**

- **Projet de loi contenant le Budget général des dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2292/1-40)**

- **Justification du Budget Général des Dépenses pour l'année budgétaire 2022 (2293/1-24)**

- **Liste des notes de politique générale (2294/1-25)**

- **Projet de loi-programme (2349/1-15)**

01 **Wetsontwerp houdende de Middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2291/1-6)**

- **Wetsontwerp houdende de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2292/1-40)**

- **Verantwoording van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2022 (2293/1-24)**

- **Lijst van de beleidsnota's (2294/1-25)**

- **Ontwerp van programmawet (2349/1-15)**

Je vous propose de consacrer une seule discussion à ces trois projets de loi. (*Assentiment*)
Ik stel u voor een enkele bespreking aan deze drie wetsontwerpen te wijden. (*Instemming*)

Discussion générale**Algemene bespreking**

La discussion générale est ouverte.
De algemene bespreking is geopend.

De rapporteurs zijn de heren Steven Matheï, Marco Van Hees en Thomas Roggeman, alsook de dames Sophie Thémont, Cécile Cornet, Anja Vanrobaeys en Kim Buyst.

01.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, voor we aan de vergadering beginnen

graag het volgende. We hebben een mail van de diensten gekregen waarin staat dat de amendementen ingediend moeten zijn voor 08.30 uur vanochtend. Qua intentie willen wij ons daar zeker naar voegen, maar ik sluit niet uit dat de debatten nog aanleiding geven tot amenderingen. Wij behouden ons het recht voor die alsnog in te dienen. Volgens mij kan dat reglementair ook perfect, maar als uitgangspunt willen wij ons in de mate van het mogelijke aan de deadline houden.

De **voorzitster**: Geen probleem, mijnheer De Roover.

Mijnheer Matheï, wenst u het woord voor het rapport?

01.02 Steven Matheï (CD&V): Mevrouw de voorzitster, ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

De **voorzitster**: Dank u wel, mijnheer Matheï.

01.03 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitster, geachte collega's, de twintig minuten waarover we beschikken volstaan absoluut niet om het beleid van deze regering helemaal te fileren. Gelukkig hebben mijn collega's straks nog de kans om op specifieke thema's in te gaan. Ik zal mij dus beperken tot een aantal hoofdlijnen.

Een begroting is de voorafname van het beleid voor het komende jaar. Daarom zijn algemene politieke beschouwingen hier op hun plaats.

Een eerste vaststelling, premier, is het amateurisme van uw regering. Dat is ook vandaag en deze week weer gebleken. Uw regering specialiseert zich in het indienen van dringende voorstellen omdat het werk telkens weer erg laattijdig gebeurt. Daar worden nog talloze amendementen op ingediend. Als wij daarna een technische nota vragen, dan krijgen we van uw diensten pagina's die nog opmerkingen bevatten en waar vormfouten in staan. De situatie is zo erg dat de wet diverse bepalingen niet eens binnen de normale termijn zal kunnen worden goedgekeurd. Dat is natuurlijk voor de kwaliteit van de wet- en regelgeving bijzonder alarmerend en het staat haaks op uw intentie om op een betere manier beleid te voeren. Gelukkig voor u blijft dat wellicht buiten de koepel van dit orgaan tamelijk onopgemerkt.

Een tweede vaststelling is het gebrek aan coherentie in uw team. Waar is de tijd dat u verwees naar Michael Jordan? Ik denk niet dat u dat vandaag nog zult doen. Samenwerken zou de

weg naar goede resultaten zijn, zo liet u nogal lyrisch horen. Intussen zien we dat de oppositie behoorlijk werkloos is. Wij zitten week na week in de tribune te aanschouwen hoe de fracties van de meerderheid elkaar in de haren vliegen, als dat al niet gebeurt door partijvoorzitters.

Dat gebrek aan coherentie heeft natuurlijk alles te maken met, om het positief te omschrijven, de spanwijdte van uw coalitie, die ervoor zorgt dat u heel vaak water en vuur moet verzoenen. Dat lukt niet en dat leidt tot grote besluiteloosheid in uw regering.

Die besluiteloosheid vertaalt zich ook soms in valse voorwendsels in uw beleid. Ik zal er een paar voorbeelden van geven. De vliegtaks klinkt als een klimaatmaatregel, een maatregel om ervoor te zorgen dat mensen hun gedrag aanpassen en meer ecologisch invullen. Tegelijkertijd stellen we vast dat u de opbrengst ervan inschrijft in uw begroting en dat het in werkelijkheid een platte belastingmaatregel is. Elke specialist zal u vertellen dat deze maatregel geen enkel gedragssturend effect heeft. U hebt het dus over een klimaatmaatregel, maar in werkelijkheid gaat het om een belastingmaatregel, waarvan we trouwens nog altijd niet weten hoe de vork in de steel zit.

U verhoogt opnieuw de accijnzen op tabak. Bij de *State of the Union* hebt u me gevraagd of ik het er niet mee eens ben dat roken ongezond is. Ja, ik ben het daarmee eens. Dat is ook een van de redenen waarom ik gestopt ben met roken. Vele anderen hebben dat ook al gedaan. U hebt natuurlijk geen gezondheidsmaatregel, maar opnieuw een belastingmaatregel genomen. De inkomsten ervan worden immers in uw begroting ingeschreven. U rekent er dus op dat mensen niet stoppen met roken. Eigenlijk zou u op een pakje sigaretten moeten laten schrijven: "Roken is goed voor de begroting." De opbrengst van uw accijnsverhogingen wendt u immers aan. Opnieuw is dit een beleid van voorwendsels en valse argumentatie.

Dat alles wordt gebruikt voor een taxshift. De christendemocraten pakken daar zeer graag mee uit. In de toekomst zal de solidariteitsbijdrage met ongeveer 6 euro per koppel en per maand verminderen. Dat is niet zo spectaculair. Ik raad al wie die taxshift geniet aan om goed te beseffen dat telkens wanneer ze een vliegtuig nemen, ze hun eigen taxshift betalen. Het gaat om 150 miljoen euro in een totaalbedrag van 1,2 miljard euro, dat is ruim 10% van de solidariteitsbijdrage die via inspanningen van de

burgers wordt gefinancierd.

Ik heb een ander voorstel voor een taxshift, namelijk op het vlak van de bestrijding van fiscale fraude. Die gaf vorige week op deze tribune, voor de liefhebbers van het genre, aanleiding tot vermakelijke taferelen. Het is zelfs zo ver gekomen dat de minister van Financiën in de daaropvolgende dagen de minister van Binnenlandse Zaken heeft teruggefloten over het Nationaal Veiligheidsplan en de plaats van de bestrijding van fiscale fraude in het politiewerk.

Dat beide ministers van dezelfde partij zijn, was een nieuwigheid: we hadden nog niet meegemaakt dat die begonnen te bakkeleien. Als we dan de minister van Financiën de vraag stellen of hij de 200 miljoen heeft gerealiseerd die werd ingeschreven in de begroting 2021 luidt het antwoord dat men dat eigenlijk niet kan inschatten en daar moeilijk een getal op kan kleven. Dat is echter niet moeilijk, want in deze begroting hebt u van die 200 miljoen 400 miljoen gemaakt. U kleeft er dus wel degelijk een getal op.

Mijnheer de premier, als ik even geloof dat het u zal lukken om die 400 miljoen - ondanks het gebakkelei over de aanpak - daadwerkelijk via de strijd tegen fiscale fraude binnen te halen, dan zou ik u echt op het hart willen drukken die niet aan te wenden om er uw inkomsten van de overheid mee te verhogen, maar ze aan te wenden voor een taxshift. De 400 miljoen zouden we dan halen bij mensen die tot hiertoe zo stout zijn geweest de fiscale wetgeving niet te volgen. Het is goed dat u ook daar een beleid van *law and order* zou voeren. Maar waarom hebben de mensen die wel correct hun belastingen betalen niet het recht om daar 400 miljoen belastingvermindering uit te puren? Waarom schrijft u die 400 miljoen fraudebestrijding niet in in een even grote vermindering van uw inkomstenbelasting? Op dat ogenblik heeft men, ten eerste, een taxshift die veel groter is dan degene waarmee vandaag zo graag wordt uitgekapt, maar, ten tweede, worden de brave belastingbetalers eindelijk beloond omdat zij keurig de wetgeving volgen.

Kortom, in uw regering bestaat daar een gigantische tegenstelling over en die leidt op vele terreinen tot een gebrek aan langetermijnvisie. Ik zou kernenergie kunnen noemen waarover vandaag zeker nog veel gezegd zal worden. Ik heb begrepen dat u tot vannacht een poging hebt ondernomen om eindelijk de knoop door te hakken waarvan werd beloofd dat dit einde november zou zijn gebeurd. Daar doet zich iets heel bijzonders voor. Enkele weken geleden hebt

u hier gevraagd wie er verbaasd was door de brief van ENGIE waarin gesteld werd dat een verlenging niet meer kon. Iedereen die uw regeerakkoord gelooft was daarover verbaasd. In uw regeerakkoord staat immers dat het wel degelijk nog kon in november. Intussen blijft uw coalitie daarover bakkeleien. Vannacht om één uur bent u onverrichter zake uit elkaar gegaan. Er zijn nog twee details te regelen: de bevoorradingszekerheid en de kostprijs.

Ik denk dat dit de zaken zijn waarvan de mensen thuis wakker liggen. Blijft hun lamp branden en tegen welke prijs? Daar hebt u geen antwoord op. Dit is dus een fundamenteel falen van uw regering in een fundamentele opdracht van een overheid, namelijk ervoor zorgen dat mensen betaalbaar en toekomstgericht hun lampje kunnen zien branden. Ook daar faalt uw regering jammerlijk.

Een ander punt zijn de pensioenen. Zit mevrouw Lalieux nog in uw regering, mijnheer de eerste minister? We hebben daar al een tijd niets meer van gehoord. In september heeft zij gezegd dat ze haar pensioenplan indiende omdat in het regeerakkoord staat dat ze dat in september moest doen. Dat is het laatste wat we daarvan gehoord hebben. Zij werd langs alle kanten bekritiseerd. U hebt dan gezegd in het najaar eindelijk met een pensioenplan te komen. Het is vandaag de kortste dag van het jaar en de langste nacht, mijnheer de eerste minister. Misschien kunt u die lange nacht toch gebruiken om in uw regering nog een aantal knopen door te hakken. Mensen liggen wakker van dat pensioenplan. Hoe verzekerd is het pensioen? In welke mate zal dat een budgettaire impact hebben?

Als wij daarvan in de begroting geen spoor terugvinden, dan betekent dit dat u ook in 2022 schijnbaar geen spectaculaire zaken met dat pensioen van plan bent. Hebt u wel een plan? Of is het enige plan het uitstellen van de plannen tot het ogenblik dat het waarschijnlijk te dicht bij de verkiezingen is om op dat vlak iets te doen? Het is toch een fundamenteel falen, mijnheer de eerste minister, wanneer u geen pensioenregeling uitgewerkt krijgt?

Dan kom ik tot het punt veiligheid. Ik heb nog een lange lijst, dus ik zal mij haasten.

Wat men ook denkt van de overheid, het is een overheidstaak om een goed werkende, brede politiewerking te hebben. We stellen vast dat de minister van Binnenlandse Zaken vergeten is om in de begrotingsbesprekingen de budgetten te voorzien om aan de wensen van de

politievakbonden, minstens ten dele, tegemoet te kunnen komen. Het gevolg daarvan is dat nu onderhandeld wordt met een verschuiven van middelen binnen Binnenlandse Zaken. Mocht de minister tot een akkoord komen met de vakbonden, maar zij zit daar nog ver af, dan zullen echter andere middelen van de politie moeten worden weggenomen. Dat betekent ook dat wij morgen een politiebegroting hebben die waarschijnlijk 100 % naar lonen gaat. Men zal dan misschien de waterpistolen van de kinderen moeten afpakken als men gaat werken om iets in de holster te kunnen steken. U hebt budgettair geen voorzieningen getroffen om de politiewerking op orde te krijgen.

Tegen de achtergrond van de voorbije twee jaar is het beleid van Volksgezondheid iets wat ons aller aandacht heeft. Uw regering, en in het bijzonder uw minister van Gezondheid, is bijzonder streng voor de burger, maar jammer genoeg minder streng voor zichzelf en voor deze regering. Als een booster campagne - enorm succesrijk dankzij de inzet van heel veel vrijwilligers en lokale besturen - te laat wordt opgestart, dan is dat een falen wanneer dat in de vierde fase van een crisis gebeurt. Wanneer men te lang treuzelt om de termijnen voor de booster prik in te korten, dan is dat een beleidsfalen.

Een nog belangrijker beleidsfalen is dat uw minister van Gezondheid, en dus uw regering - terwijl er elke dag in de kranten van alles wordt gezegd over het coronavirus - nog steeds niet op het idee zijn gekomen om aan noodplanning te doen. Hoe gaan wij dit bovenop de reguliere zorg aanpakken? U hebt het heel vreemde idee dat de normale, reguliere zorg moet volstaan in een extreme crisis. Wat zijn de noodplannen bij een vijfde golf? Die kan er immers komen, laten we ons daarover geen illusies maken. Hoe zult u dan opschalen?

Mijnheer de premier, als vandaag reguliere zorg moet worden uitgesteld omdat het zorgstelsel het niet aankan in een vierde golf - in een eerste of tweede golf was dat nog te begrijpen -, dan faalt uw minister van Gezondheid in zijn basisopdracht, namelijk ervoor zorgen dat elke inwoner een normale en gegarandeerde zorg kan krijgen. Uw regering faalt op dat vlak en deze begroting geeft geen enkele indicatie dat er een besef van een echte organisatorische noodsituatie bij u is ontstaan. Tegen de achtergrond van wat wij meemaken, is dat toch wel ergelijk.

Als we over een begroting spreken, dan hebben we het over gezondheid, veiligheid en fiscaliteit,

maar ook over inkomsten en uitgaven. Naast de andere grote voordelen van een activeringsbeleid heeft een goede activeringspolitiek ook een gigantische impact op de begroting. Men moet de belastingen van de mensen niet verhogen, want dan leveren meer mensen een bijdrage. Men moet de uitkeringen niet verlagen, want dan zijn er minder mensen die een uitkering krijgen.

Wat hebt u gedaan en wat zult u doen om de activering te stimuleren?

Uw voorzitter van Open Vld beaamde in een debat dat ik met hem half juni 2021 had, dat tot dan toe de linkse agenda was uitgevoerd en dat zijn partij de inactivering op vele vlakken had ondersteund. Daar waren echter redenen voor, zo zei hij. Dat moest om sociale redenen. Echter, in de tweede helft van 2021 zouden eindelijk de activeringsmaatregelen er moeten komen. Dat stelde hij zowel op tv als daarna in interviews. Zes maanden zijn verstreken. Er moest in het najaar een plan komen van de heer Dermagne. Dat stelde Egbert Lachaert letterlijk. Dat is dus nu. Echter, niet alleen is dat plan er niet, er zijn ook geen indicaties in de begroting dat u op een of andere manier in 2022 de ambitie hebt om daarmee iets te doen. Het is immers de begroting van 2022 die aangeeft wat u in de komende periode zult uitspoken. Ook qua activering blijven wij dus compleet op onze honger.

Mijnheer de eerste minister, ik ben aan mijn laatste vijf minuten spreektijd toe.

Wat schiet er eigenlijk over? Wat is nu eigenlijk iets voor 2022 waarover u kunt stellen dat de regering perspectief biedt en beleid voert en waarin de coalitiepartners elkaar vinden? Het spijt mij erg, maar dat is niet te vinden in het totale document, dat ons cijfermatig – begrotingen zijn immers cijfers – qua overheidstekort naar de onderste regionen van de Europese Unie brengt en dat er in tegenstelling tot de meeste Europese lidstaten bovendien voor zorgt dat onze totale schuld nog meer toeneemt. Ook op dat punt faalt uw beleid over de hele lijn.

Naar het schijnt werd uw regering door een van de partijvoorzitters die u voortdurend bekritisieren, met name de partijvoorzitters van uw regeringspartijen, vergeleken met een Fiat. Die vergelijking spreekt mij erg aan. Ik rijd met een heel klein Fiatje. Het ding gaat echter ten minste ergens heen.

Ik zal u uitleggen waarom. Wanneer ik in mijn Fiatje kruip, neem ik het stuur vast. Dat is iets wat

u niet doet. U meent dat de technologie reeds zover is gevorderd dat u een zelfrijdende Fiat hebt en dat u niet in de buurt van het stuur hoeft te komen.

Mijnheer de eerste minister, uw gebrek aan gezag is het fundamentele probleem waarover wij het hebben. Dat is de reden waarom ministers bakkeleien en zich niets aantrekken van zelfs maar het bestaan van een eerste minister. Dat is de reden waarom partijvoorzitters zich alles veroorloven. Dat is omdat u geen gezag hebt.

U had dat natuurlijk voorspeld; dat is meteen een van de weinige voorspellingen die zijn uitgekomen. U bent inderdaad de dweil van de Wetstraat geworden, zoals u had aangegeven, en het is heel vreemd dat u die woorden, die zo waar zijn gebleken, uit uw geheugen hebt gewist op het ogenblik dat de kans op de Zestien zich aanbood. Vandaag zit ook u met de gebakken peren: u bent een "lijder" van een regering, van een bakkeleiende club.

Ik citeer nog een andere Open Vld'er. De heer Lachaert heeft onlangs zeer ware woorden uitgesproken. Hij zei: "Een lijk dat dood is, kan je niet meer reanimeren." Dat proberen noemde hij een zaak van therapeutische hardnekkigheid. Ik ben het volledig met hem eens, maar hij koos het verkeerde thema. Hij sprak immers over kernenergie, terwijl dat toevallig het meest blozende kindje is in de wieg van de toekomstige energiemix in elk land dat een beetje vooruitziend is, een veelbelovende baby, maar absoluut geen lijk. Die baby wordt echter in de wieg vermoord door de regering, wat een gigantisch falen is. De zin klopt op zich echter wel: een lijk krijgt men niet opgewarmd, mijnheer de eerste minister, en uw begroting is geen begroting, maar een lijkrede. U geeft cijfermatig toe dat u niet in staat bent om enig perspectief te geven aan het land.

Wij zijn bijna 2022, dat is halfweg de normale legislatuur en iedereen weet dat, als een regering iets wil doen, minstens de plannen daarvoor moet hebben gemaakt in de eerste helft van de legislatuur. Er zijn nu zelfs geen plannen; dus alle hoop is vervlogen dat er nog daadwerkelijk iets gebeurt dat ons minstens in de vaart der volkeren brengt, waar wij thuishoren. Dit moet de bevolking vandaag vaststellen: hoge prijzen, onder andere voor energie, een bevoorradingsrisico, veiligheidsstructuren die niet voldoende worden versterkt, een falend gezondheidssysteem, fiscale hervormingen, die peanuts zijn, en een begroting die zwaar in de rode cijfers staat, niettegenstaande een grote reeks

belastingverhogingen.

Mijnheer de eerste minister, de vraag van 2022 is eigenlijk als volgt samen te vatten: wat zal in deze omstandigheden, waarin u eigenlijk de boksbal bent van de hele meerderheid, uw veerkracht nog zijn?

Als ik in uw plaats zou zijn, zou ik 's avonds toch geregeld gaan slapen met de moeilijke vraag op de lippen of ik de dag nadien niet de "dweil" in de ring zou gooien.

01.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik heb gewacht tot het einde van uw betoog, 20 minuten lang, om te horen of u met een concreet voorstel op de proppen zou komen voor de regering. Ik heb 20 minuten gewacht om te horen of u een alternatief of ander idee hebt. Ik kon misschien een halfuur of 40 minuten wachten, maar ik weet niet of dat veel soelaas had gebracht. Ik heb van u geen enkel opbouwend, constructief, positief alternatief voor ons land gehoord. Het was eigenlijk een aaneenschakeling van een aantal algemeenheden waarbij u de thema's hebt opgesomd waarover nog geen akkoord bestaat, namelijk pensioenen, energie, veiligheid en politie en de kernuitstap.

De regering heeft op relatief korte tijd een aantal moeilijke knopen doorgehakt en beslissingen genomen in moeilijke dossiers, zoals de effectentaks, het loonakkoord, de vergroening van salariswagens, de verdeling van het Europese relancegeld, hernieuwbare energie, de windenergie op zee maal drie. De regering heeft een aantal belangrijke projecten in de steigers gezet. Het is waar, we zijn inderdaad nog niet op het einde van de rit en er vallen nog moeilijke knopen door te hakken.

Hervormen kost echter soms tijd en de moed aan de dag leggen om te willen hervormen, om te durven, is soms niet evident. Met zeven partijen duurt dat soms enige tijd en dat zijn soms moeilijke discussies. Op z'n minst probeert de regering een aantal knopen door te hakken die soms al decennialang in ons land wachten op een oplossing. Een deel van de verklaring waarom het nu soms moeilijk loopt, is omdat de vorige regering, de Zweedse regering, waarbij u in de cockpit zat, die beslissingen heeft laten liggen. Waar was de grote hervorming rond pensioenen? De nucleaire exit, de kernuitstap en de voorbereiding voor de toekomst, moderne technologie, hernieuwbare energie, die dossiers heeft men laten sudderen en laten liggen. Nu komt dat effectief op ons bord. Het slabakkende,

aarzelende beleid van de voorbije jaren is deel van de verklaring waarom het nu moeilijk loopt. Ik heb geen alternatieven gehoord, geen oplossingen, negatief, een oppositie het Parlement onwaardig.

01.05 Peter De Roover (N-VA): Een algemene regel in de politiek is dat iemand die een goed dossier heeft over zijn eigen dossier spreekt. Wanneer iemand daarentegen vraagt hoe de oppositie het zou oplossen, dan is dat omdat hij geen goed dossier heeft.

Vandaag staan de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting 2022 van uw regering aan de agenda. Dat is het onderwerp van vandaag. Aangezien u weet in welke moeilijke situatie u zich bevindt om dit werkstuk te verdedigen, probeert u het over een heel andere boeg te gooien door het te hebben over een thema dat niet aan de agenda staat, met name wat de volgende regering waar de N-VA in zit zal doen.

Wanneer wij ooit terug een begroting indienen, nodig ik u uit om dat debat te voeren. Verstop u nu echter niet achter uw eigen onkunde door de bal in de richting te gooien van een fractie die een jaar lang amendement na amendement door uw meerderheid weggestemd zag worden. Dat betekent dat elke constructieve inhoudelijke bijdrage die wij leverden door jullie op een blinde manier werd genegeerd, als een machine gaat uw vingertje automatisch naar de rode knop. Dat gebeurt niet omdat het voorstel van de N-VA slecht zou zijn, maar omdat het voorstel van de N-VA komt. Dat is uw manier van nieuwe politiek bedrijven. Het is bovendien in alle commissies het geval. Hoe hypocriet is het dan om hier, in dit debat, de vraag te stellen wat ons alternatief is! Hebt u echt geen enkel argument om uw eigen begroting te verdedigen? Dat is namelijk de enige vaststelling die we moeten doen.

Straks zult u de tribune bestijgen in een poging het lijkt dat we vandaag moeten bespreken op te warmen. Wij zullen daar uiteraard kritische vragen over stellen.

De **voorzitster**: Dank u wel, mijnheer De Roover. Nee, mijnheer De Vriendt, u krijgt het woord niet. Uw fractie krijgt nu het woord en de voorziene spreektijd van twintig minuten begint. Het woord is aan de heer Vanbesien.

(...): (...)

01.06 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): (...) U

doodt het parlementaire debat, mevrouw de voorzitster. (...) Ik vraag een schorsing van de parlementaire zitting. (...)

(...): (...)

De **voorzitster**: Als iedereen het woord krijgt voor 2 minuten, dus 150 maal 2 minuten, zou dat onredelijk zijn.

01.07 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik vraag het woord.

Mevrouw de voorzitster, ik roep alle collega's die aanwezig waren in de Conferentie van voorzitters op als getuigen, collega Laaouej als eerste. Hij zei nadrukkelijk dat elke interventie twee minuten mocht duren. Mevrouw de voorzitster, u bent meteen in de fout gegaan, want die interventie duurde langer dan twee minuten. Ook stelde collega Laaouej dat het niet de bedoeling mag zijn om vijf à zes keer twee minuten te vragen, wat correct is. Dit is echter de tweede interventie en die wordt reeds afgebroken. Wat zitten wij hier op deze manier te doen?

01.08 Ahmed Laaouej (PS): Ce que le dit le collègue De Roover est tout à fait juste, c'est ce qui avait été dit en Conférence des présidents, pour essayer précisément d'éviter un ping-pong sans fin et sans limites, et pour éviter – sans contraindre le débat parlementaire – ce qui s'est passé au Parlement européen. M. De Roover a entièrement raison. Je pense que nous devons essayer de faire preuve d'un peu de respect les uns à l'égard des autres, ainsi que de tempérance. J'ai dit que j'étais d'accord, je ne peux pas dire plus.

La **présidente**: Ceci clôt le débat. Je vais donc rendre la parole à M. De Vriendt, afin qu'il puisse à nouveau intervenir, tout en précisant, monsieur De Roover, que vous avez eu plus de deux minutes pour répliquer à M. De Vriendt, et que M. De Vriendt a eu exactement deux minutes et cinq secondes. Vous avez eu deux minutes et dix secondes, j'ai mon chrono sous les yeux.

01.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, ik meen dat het goed is dat wij elkaar af en toe kunnen onderbreken, zonder te overdrijven natuurlijk.

Wat de heer De Roover eigenlijk zegt, is dat hij zich het recht toe-eigent om een negatief verhaal te brengen zonder met alternatieve voorstellen voor de dag te komen in dit algemene begrotingsdebat. De meningen daarover kunnen

verschillen. Ik ben het daar niet mee eens. Toen wij indertijd in de oppositie zaten, hebben wij altijd geprobeerd om op een constructieve manier aan oppositie te doen, geen aaneenschakeling van negativiteit, afbreken en vooral benadrukken over welke thema's er nog geen akkoord is. Zoals ik daarnet heb gezegd, is dat vrij gemakkelijk. Maar deze regering werkt, zij doet haar best. Zij hakt moeilijke knopen door. Wij zijn er nog niet op een aantal vlakken, dat is absoluut waar.

Mijnheer De Roover, ik wil vooral interveniëren wegens uw bemerking dat wij ons bezondigen aan parlementaire partijpolitiek. Ik was gisteren in de commissie voor Financiën, eerder toevallig want ik ben geen vast lid van die commissie. Wij moesten daar nog een aantal belangrijke beslissingen nemen voor het einde van dit jaar. Inzake fiscaliteit is dat vaak het geval.

Wel, in de commissie Financiën ligt een wetsontwerp houdende diverse bepalingen voor. Wat ik daar heb gehoord van uw fractie tart werkelijk elke verbeelding. Wij hebben uw fractie horen daar zeggen dat zij het voorliggende wetsontwerp niet zou goedkeuren. Tot daar aan toe. Er werd echter ook gezegd dat zij een tweede lezing zouden vragen, waardoor het Parlement volgende week opnieuw moet samenkomen en het personeel dus ook aanwezig dient te zijn..

U voert eigenlijk obstructiepolitiek. Wat was immers de verklaring voor die tweede lezing? Uw fractie heeft toen gezegd dit te zullen blokkeren omdat zij het er niet mee eens is. Bij mijn weten stemt een fractie tegen als zij het niet eens is met een wetsontwerp, maar zij verhindert de goede werking van het Parlement niet en evenmin de regeringsbeslissingen die genomen worden.

Wat lessen over correct parlementair handelen betreft, mijnheer De Roover, hebben wij zeker sinds gisteren van u geen lessen te leren.

01.10 **Peter De Roover** (N-VA): Het klopt dat het gemakkelijk is om een negatief verhaal af te steken. Dat ligt echter aan jullie. Uw begroting leest als een negatief verhaal, zonder inspiratie, zonder ambitie, zonder oplossingen. Daar kunnen wij het de rest van de dag ten volle over hebben.

Uw opmerking over die vergadering van de commissie voor Financiën is toch wel zeer apart. Om te beginnen reageren wij nadat wij maandenlang heel braaf hebben gevraagd om niet te overdrijven met die urgenties en ons in staat te stellen om op een ernstige manier parlementair werk te leveren. Dat werd iedere keer genegeerd

door deze regering, op het belachelijke af.

Twee weken geleden was er een situatie waarbij u zelfs niet meer in staat was te zeggen waarom er urgentie gevraagd werd.

Wij vragen de urgente behandeling omdat het urgent is, dat was zo ongeveer de motivatie.

Collega, ik zal uw geheugen even opfrissen, want u was zo constructief en positief in de oppositie, toch? Toen het trio voorstellen voorlag van 500 euro onbelast bijverdienen, de hervorming van de vennootschapsbelasting en het pakket van CD&V, weet u nog hoe de oppositie toen geweigerd heeft om dat vóór Nieuwjaar goed te keuren? Herinnert u zich hoe u toen, hoewel voor de hervorming van de vennootschapsbelasting de datum van 1 januari van het allergrootst belang was, tot het uiterste bent gegaan om de meerderheid te dwingen die drie elementen van elkaar te knippen? Met een dreigement voerden jullie de forcing. U was tegenstander van de hervorming van de vennootschapsbelasting, maar dat is niet de kern. U zou de behandeling van die hervorming blokkeren indien wij de voorstellen van CD&V en Open Vld niet loskoppelden. Pas na die loskoppeling hebben jullie dat dreigement laten vallen. De hervorming van de vennootschapsbelasting werd behandeld en de twee andere elementen werden niet goedgekeurd vóór 31 december, dus er werd niet over gedebatteerd en gestemd in die periode vergelijkbaar met de huidige. Als u een verklaring zoekt voor ons huidige handelen in de commissie voor Financiën, dan hebben wij van u geleerd hoe zoiets moet gebeuren.

01.11 **Ahmed Laaouej** (PS): Je ne parle pas de vous. J'en vois d'autres qui veulent prendre la parole; or nous avons convenu en Conférence des présidents que les interventions se feraient vis-à-vis de l'orateur.

De **voorzitster**: Inderdaad!

01.12 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitster, collega's, voor onze fractie zullen twee sprekers het woord nemen. Ik zal tien minuten van de tijd gebruiken en mijn collega Gilles Vanden Burre zal aansluiten voor de volgende tien minuten.

Niemand kon enkele maanden geleden voorspellen dat wij vandaag opnieuw een begrotingsdebat in deze setting zouden moeten voeren. De coronacrisis domineert ondertussen reeds bijna 2 jaar ons land en de hele wereld. Het

is duidelijk dat het nog niet gedaan is. Wij kunnen ook niet voorspellen wat de toekomst zal brengen. Daarom roept Ecolo-Groen vandaag op om nederig te zijn. De regering dient deze begroting in op basis van de situatie zoals wij die kenden bij de opmaak. Wij weten echter allemaal dat er een grote kans is dat wij opnieuw aanpassingen zullen moeten aanbrengen. Het gaat dan om aanpassingen ten goede van onze samenleving: extra financiële steun aan degenen die het moeilijk hebben, middelen om onze economie te ondersteunen en recht te houden. Ik hoop dat iedereen daarvoor het nodige begrip zal hebben en de nodige samenwerking zal tonen op het moment dat het nodig is.

Politiek is op zich een mooie stiel, die echt het leven van de Belgen kan veranderen. Dat heeft Vivaldi dit jaar gedaan. Wij zijn solidair. Wij zorgden voor betaalbare energiefacturen voor 1 miljoen gezinnen. Er kwamen meer handen aan het bed, door het zorgpersoneelfonds. De minimumpensioenen en de uitkeringen worden opgetrokken. Wij tonen daadkracht. 55 % van de federale relance-uitgaven gaat naar de klimaattransitie. Wij hebben een Belgisch klimaatplan om CO₂-uitstoot drastisch te reduceren. We verdrievoudigen onze capaciteit van windenergie op zee. We bouwen een netwerk voor waterstof.

Wij hervormen echter ook. Er zijn belangrijke hervormingen bij Justitie, zoals het seksueel strafrecht. Ook werden de eerste stappen gezet voor een belangrijke fiscale hervorming. Het belangrijkste zijn misschien wel de stappen naar honderd procent hernieuwbare energie, die zonder veel drama elke dag gezet worden.

Vandaag ligt de begroting voor om onze ambities voor 2022 waar te maken, ook naast de bestrijding van corona. Het gaat om concrete maatregelen op korte termijn, maar vooral ook, en dat is heel belangrijk, om maatregelen die een langetermijnvisie ondersteunen. Er is een ambitieus investeringsplan voor de toekomst, met investeringen die moeten leiden naar de economie van de toekomst. Dat zal niet dezelfde economie zijn als die van het verleden. Wereldwijd zien wij de transitie naar een hernieuwbare economie: digitalisering wordt versneld doorgevoerd, onze manier van transporteren, zowel personen als goederen, wordt herbekeken.

Aan de huidige manier van globaliseren moeten aanpassingen worden doorgevoerd. Een belangrijke rol in dat investeringsverhaal is weggelegd voor de Federale Participatie- en

Investeringsmaatschappij, de FPIM, die steeds meer de unieke plaats zal zijn voor het beheer van alle participaties van de federale overheid. Bovendien beheert de FPIM een belangrijk fonds, het transformatie- en transitiefonds, om bijkomende investeringen in onze economie te realiseren. Die investeringen zullen bedrijven helpen zich te oriënteren in de richting van de economie van de toekomst.

Aangaande transport investeert deze regering in het spoor. Het is de ambitie van ons land om een internationale draaischijf te zijn van treinverkeer en om pendelaars de dienstverlening te geven die zij verdienen. Daarom worden de toelagen aan die bedrijven sterk opgetrokken.

Naast investeringen, focussen wij ook op fiscaliteit, zoals al werd vermeld. Op korte termijn verschuiven wij middelen van grootverdieners naar gewone gezinnen, een taxshift van voetballers, expats en mensen met goedgevulde effectenrekeningen naar één miljoen gezinnen die wij ondersteunen om hun energiefactuur betaald te krijgen.

Wij werken ook aan een grondige hervorming van de fiscaliteit. Sleutelwoorden daarin zijn moderner, eenvoudiger en rechtvaardiger. Iedereen moet zoveel mogelijk bijdragen, volgens eigen draagkracht. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Tegelijk moet het nieuw systeem wel toelaten om sturend te blijven werken, door meer belastingen te heffen op dingen die we niet graag hebben en dus willen afraden, versus minder belastingen op dingen die we minder hebben en dus willen stimuleren of aanmoedigen.

De verlaging van de lasten op arbeid is daarbij een belangrijk onderdeel. Dat zal grondig uitgewerkt moeten worden in de belastinghervorming die in 2022 door het Parlement besproken zal worden, maar we beginnen reeds op korte termijn. Volgend jaar komt er een taxshift die de lasten op arbeid vermindert en die ten goede komt aan iedereen die werkt, ook de middenklasse. Wij moeten bij de grote fiscale hervorming uiteraard veel aandacht hebben voor de lagere lonen, iedereen moet loon naar werk krijgen, maar wij mogen de middenklasse ook niet vergeten. De middenklasse draagt tegenwoordig veel bij en ook voor die mensen moeten wij de lasten verlichten.

01.13 **Peter De Roover (N-VA):** Wat de grote hervormingen betreft, moeten we afwachten. Naar het schijnt zal er dit jaar iets komen van "Wie leeft, zal zien" over wat er nu in de begroting staat voor

de middenklasse. Kunt u er een getal op plakken, mijnheer Vanbesien? Wat moet ik me erbij voorstellen? Neem nu een koppel, bestaande uit een verpleegkundige en een leerkracht. In welke ordegrootte zullen zij een verlichting ondervinden met uw taxshift?

01.14 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Er zijn een aantal maatregelen die gunstig zijn voor de middenklasse. Zo is er de afschaffing van een deel van de bijzondere bijdrage voor de sociale zekerheid, of nog een gedeeltelijke hervorming van de energiefactuur, waarbij de federale heffingen worden geschrapt. Dat komt in principe neer op een paar honderd euro voor de middenklasse.

01.15 Peter De Roover (N-VA): Die bijzondere bijdrage komt blijkbaar neer op 150 euro per gezin per jaar. Kunt u ook iets concreter zijn over de factuur? De verpleger en de lerares horen niet tot die 20 % van de bevolking waarvan sprake. Zij krijgen daar dus niets van. Kunt u iets concreter zijn dan "een paar honderd euro"? Het enige wat u concreet noemt, komt neer op 6 euro per maand.

01.16 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer Vanbesien, hebt u vandaag de voorpagina van *De Tijd* gelezen? De gasprijs gaat maal 3. Dat zijn feiten waarover we het eens zijn, hé? Wat gaat u doen? Zult u een taxshift doorvoeren van belasting op elektriciteit naar belasting op aardgas in deze situatie, waarvan specialisten zeggen dat die structurele elementen bevat en dat de gasprijs hoog zal blijven?

Ten tweede, zoals de heer De Roover zegt, zullen de Vlaamse en federale inspanning samen – samen! – op maandbasis geen 8 euro zijn. Wie dus niet tot de 20 %-groep behoort en dus geen recht heeft op het sociaal tarief, zal zijn nieuwe voorschotfactuur dan bijvoorbeeld van 380 naar 370 euro zien gaan. Komaan, zeg!

01.17 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer Vanbesien, ik heb het – net als u wellicht – altijd raar gevonden dat een partij als de N-VA die de btw op gas en elektriciteit van 6 naar 21 % gebracht heeft, vandaag klaagt over de hoge energiefactuur. Maar wat ik niet begrijp is dat Vivaldi nu maatregelen neemt die globaal gezien, voor wat de middenklasse genoemd wordt, geen soelaas zullen brengen. U concentreert alles op de 20 % armsten. Wat blijkt? Het sociaal tarief zal ook met respectievelijk 8 en 12 % stijgen. Dit betekent dat die mensen het ondanks hun sociaal tarief lastig krijgen.

Vervolgens is de vraag: wat doen we voor alle andere mensen? Eén maatregel is daar volgens mij efficiënt: de btw verlagen van 21 naar 6 %. Hoe kan men nog altijd dezelfde btw handhaven op gas en elektriciteit als op kaviaar en champagne? Komaan! Wij hebben die 6 % in het Fiscaal Wetboek ingeschreven om de btw op basisproducten naar 6 % te brengen.

Mijnheer Vanbesien, zal Ecolo-Groen in de eerstkomende weken werk maken van die btw-verlaging om iedereen in het land te helpen om die prijsstijgingen aan te kunnen?

01.18 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer Vanbesien, de verhoudingen liggen toch wat anders. Wat zet deze regering volgend jaar in om de energiefactuur te verlagen? 26 miljoen. Wat is de meerkost? Volgens de Nationale Bank bedraagt die 1,8 miljard per maand. Als men die 26 miljoen verdeelt over de gezinnen, krijgt een gezin 5,2 euro. Volgens de CREG bedraagt de meerkost per gezin 2600 euro. Als u beweert dat honderden euro naar de middenklasse vloeien, hebt u wellicht een komma verkeerd geplaatst, zo vrees ik.

01.19 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Collega's, deze regering werkt aan een taxshift voor de middenklasse, stap voor stap en met meerdere maatregelen die we tijdens de discussies nog kunnen uitdiepen.

Mijnheer Hedebouw, u hebt gelijk: de btw op energie verlagen van 21 % naar 6 % is een mogelijkheid. Wij kiezen daar bewust niet voor. Dit is, ons inziens, niet de beste manier om met ons energiebeleid om te gaan. Het geeft immers het signaal dat de consumptie van energie op zich minder belangrijk is. Wie profiteert het meest van een btw-verlaging? Dat zijn die het meeste energie consumeren. Wij menen dat een btw-verlaging de consumptie van energie eerder zal aanzwengelen dan verminderen. Wij menen dat dit niet de juiste maatregel is.

Bovendien worden de energieprijzen ook meegerekend in de index. Als men de btw verlaagt, waardoor een indexaanpassing wordt vermeden, zal die verlaging voor de koopkracht geen enkel verschil gemaakt hebben.

Om die redenen menen wij dat een btw-verlaging niet de beste maatregel is.

01.20 Björn Anseeuw (N-VA): Collega Vanbesien, in het antwoord dat u nu geeft op een aantal vragen gebruikte u erg vaak het werkwoord

"menen" in de eerste persoon. Daar gaat weinig overtuiging van uit. Maar dat is een detail.

U moet eens kijken op de schermen links en rechts achter u. Daarop staat: middelenbegroting en algemene uitgavenbegroting 2022. 2022 is daarbij zeer belangrijk. Ik zal u een zeer eenvoudige vraag stellen. U verwijst naar een taxshift, in 2022 kennelijk. Kunt u mij een opsomming geven van de becijferde maatregelen, want daarover gaat een begroting, met het oog op uw taxshift zodat wij echt goed weten op welke manier de mensen in 2022 er beter van zullen worden? Dat is immers wat u hier verkondigt, in zeer vage termen. Geef ons dan de becijferde maatregelen voor 2022. Daarover, en alleen daarover, gaat dit debat.

01.21 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer Vanbesien, ik waardeer het debat. Wij debatteren allebei graag over zulke belangrijke sociale zaken.

Ik kan echter niet meegaan in uw redenering dat u de btw niet kunt verlagen omdat dat bij de mensen een doemaaropeffect creëert. In welke wereld leeft Groen? Echt waar. De prijzen zijn nu zodanig hoog. Ik ken geen mensen die, als men de btw verlaagt, de vensters opengooien. Dat bestaat gewoon niet! Dat is gewoon niet waar!.

Ten tweede, het is ook niet waar dat het de rijksten zijn die het meest verbruiken. De laatste twee decielen verbruiken meer omdat hun huizen niet goed geïsoleerd zijn. Door hun armoede verbruiken armere mensen meer energie. Wat u zegt, is gewoon factueel fout.

Ten derde, als u de rijkere mensen wilt doen betalen, doe dat dan niet via de btw. Wat zult u dan doen? Gaat u de btw op het brood verhogen omdat de rijken meer brood eten, gaat u de btw op de benzine verhogen omdat de rijken meer met de auto rijden? Als men de rijken wil doen betalen, gebruikt men een vermogensbelasting. Dat is efficiënt, omdat die belasting per definitie gericht is op de grootste vermogens. Dat doet u echter niet met de taxshift. Kijk bijvoorbeeld naar de effectentaks. Wie zet zijn aandelen op effectenrekeningen? Dat zijn niet de grote rijken, want zij hebben aandelen op naam, maar de middenklasse, die u weer eens treft. Als men de 2 % rijksten wilt treffen...

J'entends bien le tabou de l'impôt sur la fortune, mais on va quand même en parler.

Als men de 2 % rijksten wilt treffen, dan voert men een vermogensbelasting in waaraan iedereen

onderworpen wordt die meer dan 2 miljoen euro in zijn kassa heeft. Dat zijn de 2 % rijksten. Alle andere maatregelen die u neemt, doen weer eens de fameuze middenklasse betalen en dat is een schande.

Faites payer la crise aux riches, mais ne la faites pas payer aux travailleurs qui ont le plaisir d'avoir deux salaires à la maison.

Dat is een foute beslissing van Vivaldi.

01.22 Eerste minister **Alexander De Croo**: Hogere energieprijzen, laten we het misschien toch over de feiten hebben, mijnheer Wollants. U zegt dat de totale inspanning die de federale regering heeft geleverd, 16 miljoen euro bedraagt. Waar haalt u dat cijfer? De voortzetting van het sociaal tarief voor Q1 volgend jaar kost 208 miljoen euro. Dat zorgt voor een verlaging van de factuur met 650 euro voor 20% van de bevolking, voor de groep die het zwakst staat. Ten eerste negeert u dat en doet u alsof wij dat niet zouden doen. Ten tweede stelt u de vraag of de inspanningen die we voor de zwaksten zullen leveren, wel de juiste inspanningen zijn. Zou het een verantwoord budgettair beleid zijn als we voor de hele bevolking iets kleins doen en niet op een logische manier bekijken bij wie de hogere energieprijzen voor de meeste problemen zorgen en welk probleem we zullen oplossen? Ik stel vast dat de regering heeft beslist om voor mensen met problemen een verlaging met 650 euro door te voeren. U stelt zich de vraag op welke manier we mensen helpen die het moeilijk hebben. Wel, op deze manier helpen we mensen die het moeilijk hebben. U komt hier eigenlijk praatjes vertellen, want de 16 miljoen euro waarover u spreekt, is ter uitvoering van de keuze die we hebben gemaakt om daarnaast nog eens een bepaalde groep te steunen die geen sociaal tarief geniet, maar om andere redenen wel problemen zou hebben. Daarom heeft de regering beslist om die mensen nog eens extra te helpen. U komt hier dus gewoon complete nonsens vertellen en negeren welke zeer doortastende maatregelen de regering neemt om mensen die het moeilijk hebben, door een moeilijke periode te helpen.

01.23 **Bert Wollants** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik vrees alleen dat het een lange nacht is geweest, want u hebt vandaag opnieuw een soort kleuterklasmomentje. Daarmee wil ik zeggen dat u het over iets totaal anders hebt. Het gesprek van daarnet met de heer Vanbesien ging over de middenklasse, die geen sociaal tarief krijgt. De middenklasse krijgt niks. U vraagt zich af waar ik het bedrag van 26 miljoen haal. Dat heb ik van de

minister van Energie.

De minister van Energie heeft gezegd dat wij in de begroting een correctie van de factuur van 26 miljoen euro doen voor de middenklasse. U hebt het over de 16 miljoen die via de OCMW's zou worden verdeeld en waarvan dat uw zelfde minister van Energie zegt dat ze niet weet op welke manier dat bij de middenklasse moet terechtkomen, want dat het wel eens zou kunnen dat dat voor een groot stuk opnieuw terechtkomt bij de mensen die een sociaal tarief krijgen, en zij zou dat niet controleren.

De 26 miljoen, die 5,2 euro per gezin, is wat er in uw eigen begrotingstabellen naar voren is geschoven en waarvan u blijkbaar het bestaan niet kent. Mijnheer de premier, ik wil gerust met u een namiddag op café gaan en u het hele verhaal uitleggen om dat soort onnozelheden te voorkomen, maar u zit er hier jammer genoeg totaal naast.

01.24 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Wollants, heel respectvol is uw antwoord niet. U mag van mening verschillen, maar u kunt het debat op een iets meer respectvolle manier voeren.

01.25 Theo Francken (N-VA): Mijnheer de premier, wat u zegt, is heel interessant. Het was een beetje een dovemansgesprek, omdat het over een ander cijfer ging. Maar u hebt gelijk: de regering neemt ook initiatieven voor de mensen die het moeilijkst hebben, voor de meest kwetsbaren zoals u hen omschrijft.

De verlenging in verband met het sociaal tarief is inderdaad een goede zaak, maar daarover gaat het niet. De voorpagina van *De Tijd* waarnaar wordt verwezen, heeft iedereen gechoqueerd. De jaarlijkse gasfactuur voor een gemiddeld gezin in Vlaanderen is gestegen van 934 euro naar 2.708 euro. Toen ik dat vanochtend las, schrok ik ook. Wij verdienen allemaal heel goed, maar bijzonder veel mensen krijgen het hiervan echt heel koud.

Het debat moet niet zozeer gaan over het sociaal tarief of over 26 miljoen euro. Als de factuur blijft stijgen door omstandigheden waaraan we niet zoveel kunnen doen, zoals de internationale gasprijs, die wel wat is gedaald, maar die wel weer zal stijgen, en de heel moeilijke internationale context, dan is de vraag waarop de mensen vandaag een antwoord willen, of de regering nog bijkomende initiatieven zal nemen.

Er ligt een voorstel om de btw te verlagen; er zijn nog andere voorstellen ingediend. Zult u met uw regering bijkomende initiatieven nemen om de middenklasse te steunen in de betaling van de gas- en energiefactuur de komende maanden? Die facturen komen eraan. U krijgt ook heel veel mails en brieven. Iedereen houdt zijn hart vast. Die facturen komen er immers aan in januari, februari of maart. Is er in de regering een afspraak met de PS, Vooruit, Groen en andere collega's om te kijken naar een tussenkomst voor de middenklasse? Dat antwoord zou vandaag toch moeten worden gegeven. Dat is eigenlijk waar ik als burgemeester en politicus in Vlaams-Brabant elke dag word op aangesproken. Dat is de bezorgdheid en dat is de essentie. Dat gaat dan niet over die cijfers, want daarover werd er inderdaad naast mekaar gepraat.

01.26 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, je le répète, les questions doivent s'adresser à l'orateur! Sinon, à quoi sert-il de se mettre d'accord en Conférence des présidents? Certes, il a donné son avis en répondant, mais on ne s'en sortira pas si tout le monde se met à débattre avec tout le monde. Voilà vingt minutes qu'il est à la tribune et il n'a pu s'exprimer que pendant six minutes!

01.27 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, ik zie de match tussen N-VA en Open Vld wel, maar u hebt niet gesproken over het voornaamste punt om iedereen te kunnen helpen. Ik ben het met u eens met betrekking tot de verlenging van het sociaal tarief. Ik heb er wel een probleem mee als ook de prijs van het sociaal tarief met 10 % stijgt. Dat is niet niets, het is echt erg voor al die mensen.

Om die mensen te helpen is een btw-verlaging toch de oplossing. Ik weet dat u de btw-verhoging samen goedgekeurd hebt ten tijde van de regering-Michel. De heer Wollants was toen enthousiast over die btw-verhoging tot 21 %. Ik weet niet hoe u het vandaag nog kunt uitleggen aan de middenklasse, zeggende dat al die prijsverhogingen een schande zijn terwijl u drie à vier jaar geleden die btw-verhoging enthousiast hebt goedgekeurd. Ik krijg dat niet uitgelegd op de markt.

Mijnheer de eerste minister, kunt u mij een antwoord geven? Ligt het op de onderhandelingstafel? Dit is dé maatregel die u moet nemen. Er is echt een nood aan 6 % btw op gas en elektriciteit. De heer Francken heeft die vraag ook al gesteld. Kunt u ze beantwoorden? Komt die btw-verlaging al dan niet op de tafel van

Vivaldi?

01.28 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, collega's, ik ga verder met mijn betoog. In die hervorming is er ook speciale aandacht voor de echt sterke schouders. Zij dragen vandaag niet of weinig bij. Het gaat dan over grote bedrijven, multinationals en de digitale reuzen. Zij staan symbool voor die sterke schouders die hun deel van de lasten niet dragen. Hieraan zal gewerkt worden via internationale samenwerking.

Het gaat tevens over de valsspelers, degenen die frauduleus aan hun bijdrage ontsnappen. De regering heeft een ambitieus antifraudeplan om valsspelers te pakken en te laten bijdragen. Dat is een topprioriteit voor heel de regering.

01.29 Sander Loones (N-VA): De afspraak is zeer duidelijk, de vragen moeten aan de spreker worden gesteld. Er zijn vragen aan de premier geweest, maar een Parlements lid, met name de heer Anseeuw, had u een vraag gesteld, mijnheer Vanbesien. Ik ben ook benieuwd naar het antwoord. Ik zal de vraag kort herhalen. Het ging niet over energie, wel over de Bijzondere Bijdrage Sociale Zekerheid die een extra winst zou betekenen van honderden euro's voor de middenklasse. Mijnheer Anseeuw heeft u gevraagd hoe u aan dat bedrag komt. Wij hebben het hier over de begroting van 2022 en wij zien dat niet onmiddellijk in de cijfers. Hoe komt u precies tot die berekening?

Mevrouw de voorzitter, misschien mag de heer Vanbesien eerst antwoorden op die vraag voor u het woord aan de heer Van Hees geeft.

01.30 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je souhaite intervenir au sujet de la fraude fiscale.

(...): (...)

01.31 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Pour moi, on peut continuer à débattre sur la question de l'énergie. Mais il est difficile de parler de la fraude fiscale et de l'énergie en même temps, quoique l'on pourrait utiliser l'argent en provenance de la lutte contre la fraude fiscale...

Vous dites que ce gouvernement se bat contre la fraude fiscale. Faut-il vous rappeler qu'on avait retiré la lutte contre la fraude des priorités de la police pour la remettre, ensuite, formellement? Faut-il vous rappeler qu'après les Pandora Papers, avec ses homologues européens, le ministre des Finances a retiré trois

pays de la liste européenne des paradis fiscaux? Faut-il vous rappeler que seuls quatre agents du SPF Finances sont chargés de contrôler 266 milliards de flux vers les paradis fiscaux? Faut-il vous rappeler que l'accord de ce gouvernement prévoit un *data mining* sur les soldes bancaires au point de contact central pour septembre 2021 et qu'il n'a toujours pas été mis en œuvre? Pourquoi ce processus d'analyse n'a-t-il toujours pas été mis en œuvre? Il s'agit ici d'une question légitime. En effet, sous ce gouvernement, le bilan relatif à la lutte contre la fraude fiscale est catastrophique. Je voudrais donc vous poser une question concrète. L'accord de gouvernement prévoit qu'un *data mining* serait mis en place en septembre 2021 sur les soldes bancaires au point de contact. Tel n'est pas le cas. Pourquoi? Quand deviendra-t-il effectif? En septembre 2021?

01.32 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer Vanbesien, ik wil terugkeren naar de essentie van het energiedebat. Voor de begrotingsonderhandelingen werd door deze regering iets beloofd inzake de extra energieinkomsten. Er worden op dit ogenblik honderden miljoen euro's aan extra inkomsten binnengerijfd op basis van de energiefacturen. Al die inkomsten zouden worden teruggegeven aan de bevolking. Ik citeer bijvoorbeeld de voorzitter van Vooruit: "Over mijn lijk dat wij nog eens extra geld gaan verdienen op de kap van de consumenten." De cijfers werden genoemd door de premier, namelijk 208 miljoen euro en nog eens 26 miljoen euro. Dat is natuurlijk maar een fractie van die vele honderden miljoenen euro's die extra worden binnengehaald. De belofte om alles terug te geven aan de bevolking werd dus eigenlijk niet gehouden. Hoe verantwoordt u dat?

Ten tweede, mevrouw Van der Straeten is tijdens de begrotingsonderhandelingen in de studio's van onder andere de VRT gaan verkondigen dat wat betreft het uitgebreid sociaal tarief het half miljoen Vlamingen dat sinds februari van dit jaar een uitbreiding heeft gekregen in 2022 een verdere uitbreiding zal krijgen. Als we nu naar de cijfers van de premier kijken, dan zien we dat de uitbreiding van het sociaal tarief op 31 maart eindigt. De CREG zegt heel duidelijk dat de hoge energieprijzen zeker zullen aanhouden tot de zomer. Zult u dat half miljoen Vlamingen vanaf 1 april in de kou laten staan met deze regering?

01.33 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Loones, de discussie ging niet alleen over de bijzondere bijdrage, ze ging ook over de verschillende maatregelen voor de middenklasse.

Dat gaat dus ook over de hervorming van de energiefactuur, de hogere aftrekbaarheid van kinderopvang en dies meer.

Dat zijn de maatregelen die vandaag getroffen zijn. In 2022 volgt de discussie over de grote fiscale hervorming, zoals ik al heb aangegeven. Ook daarop zal sterk gefocust worden. Het gaat dan over de concrete cijfers. In plaats van hier een welles-nietesspelletje te spelen, stel ik voor dat u straks in het thematische debat één en ander nader uitklaart.

01.34 Sander Loones (N-VA): Mijnheer Vanbesien, misschien is het inderdaad makkelijk voor het debat als wij het huidige thema kort afronden. Dan kunnen wij straks opnieuw over energie praten. Ik zal op een andere manier beginnen.

Mijnheer De Croo, mijnheer Vanbesien, wij kennen u op deze manier in de commissie, maar uw regering is gestart met de aankondiging dat er een nieuwe stijl zou worden gehanteerd, namelijk een stijl van respect en eerlijkheid om het vertrouwen in de politiek te doen stijgen.

U komt hier met het discours dat de middenklasse enkele honderden euro's zal krijgen. Wij stelden daarover een aantal vragen. Ik verwachtte dat u zou bekennen dat u zich had versproken, maar u volhardt in uw stelling en werpt op dat het hele pakket moet worden bekeken.

Ik neem graag het hele pakket met betrekking tot de energiefactuur voor de middenklasse. De heer Wollants heeft er daarnet over gesproken en het gaat over vijf euro. U noemt nu kinderbijslag en daar gaat het over één euro. De Bijzondere Bijdrage Sociale Zekerheid betreft in 2022 150 miljoen euro. Dat is 13 euro in totaal op een heel jaar. Wij zitten in totaal dus al aan dertig euro op een jaar. Uitgesplitst per maand gaat het ocharme nog over geen drie euro.

U komt hier nu met een verhaal dat de middenklasse honderden euro's zal krijgen. Als u deel uitmaakt van een regering die het vertrouwen in de politiek wil doen stijgen, verwacht ik eigenlijk dat u eerlijk zou toegeven dat u zich hebt versproken, dat u voor uw beurt hebt gesproken, dat uw woorden gewoon niet juist waren en dat de middenklasse er in 2022 geen honderden euro's bij zal krijgen. U weet immers dat u die uitspraak nogmaals op uw bord zal krijgen. In 2022 zullen wij zeker de afrekening maken. Mijnheer Vanbesien, het zou u dus sieren, mocht u enige eerlijkheid in het debat brengen.

01.35 Björn Anseeuw (N-VA): Mijnheer Vanbesien, uw antwoord op de vraag die ik al twee keer heb gesteld, is op het absurde af.

01.36 Björn Anseeuw (N-VA): Dit is een begrotingsdebat en het gaat over de cijfers. Ik vraag heel concreet naar cijfers, omdat u al drie keer het woord taxshift in de mond hebt genomen. Ik vraag u heel eenvoudig om mij de becijferde maatregelen te geven die we moeten terugvinden in de begroting van 2022. Dat is waar het debat over gaat. Ik wil geen welles-nietesspelletje, zoals u dat ook niet wil. Vandaar mijn eenvoudige vraag, geef mij de concrete becijferde maatregelen in de begroting van 2022 die deel uitmaken van de grote taxshift waarnaar u al drie keer hebt verwezen.

Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel gaat u de derde kans die u nu krijgt om op die vraag te antwoorden niet grijpen en kunnen we alleen concluderen dat u inderdaad uit uw nek aan het kletsen bent, wat niet onbelangrijk is, ofwel geeft u mij nu een opsomming van de concrete, becijferde maatregelen. Een begroting gaat immers in essentie over de cijfers. Ik ben heel erg benieuwd naar uw antwoord.

01.37 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Monsieur Vanbesien, pourriez-vous rappeler aux collègues de la N-VA, que je vois ici grands défenseurs de la classe moyenne et des travailleurs et travailleuses de ce pays, la mesure la plus efficace contre la hausse des prix et la hausse des tarifs énergétiques?

Quelle est la mesure la plus efficace? L'indexation des salaires, que nous allons maintenir, et que vous souhaitez arrêter. Vous voulez arrêter ce système d'indexation des salaires qui protège les travailleurs et les travailleuses ainsi que la classe moyenne! Arrêtons l'hypocrisie!

Monsieur Vanbesien, rappelez-leur que nous allons défendre bec et ongles cette mesure, quand eux souhaitent l'abolir!

01.38 Theo Francken (N-VA): Het is belangrijk om even de puntjes op de i te zetten. De N-VA is geen voorstander van een indexsprong, wij stellen dat niet voor. U insinueert dat.

Het is een beetje een 'zottekesspel' omdat wij de vraag moeten stellen. U hebt straks 10 minuten spreektijd, maar u stelt nu al een vraag omdat we het regeltje moeten volgen. Het begint onnozel te worden, maar ik wil er wel op antwoorden. U

insinueert dat de N-VA zou voorstellen om een indexesprong door te voeren. Dat is niet ons voorstel! Wij hebben dat in het verleden gedaan, maar het ligt nu niet op tafel. Het zou op dit moment absoluut niet gunstig zijn. Ik weet dat de werkgevers het vragen, maar wij gaan daar op dit moment niet in mee. Wij zijn een partij die de concurrentiepositie van onze bedrijven echt voor ogen houdt, omdat wij dat belangrijk vinden. Mijnheer De Croo en – laat ik me dan maar tot u richten – mijnheer Vanbesien, ik denk dat het voor iedereen belangrijk is om het evenwicht voor de middenklasse te bewaren en ervoor te zorgen dat enerzijds de mensen alles nog kunnen betalen, maar dat we anderzijds ook concurrentieel blijven. Dat is een heel moeilijk evenwicht, een ideologisch evenwicht, maar de N-VA probeert als partij op beide punten te werken.

Nu, op dit moment, stellen wij absoluut geen indexesprong voor. U hoeft dat niet te insinueren. Dat is intellectueel oneerlijk.

Wat de kinderopvang betreft, mijnheer Vanbesien, u kunt echt beter dan dat. Het gaat over 1 euro. Mocht de Vlaamse regering zoiets voorstellen, Groen zou ons afbranden in het Vlaams Parlement hier aan de overkant! En nu komt u hier zeggen dat u de middenklasse, die kinderen in de kinderopvang heeft, wilt steunen met een euro. Een beetje ernst, alstublieft, en een beetje intellectuele eerlijkheid.

01.39 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Die 1 euro is wel een vermeerdering met bijna 10% van het bedrag dat het vandaag is. Dat is procentueel gezien toch wel substantieel.

Mijnheer Anseeuw, ik ben ervan overtuigd dat ik de maatregelen heb toegelicht waarover het gaat. Ik zal het debat niet verder voeren. Ik heb de maatregelen genoemd waar het volgens mij over gaat. We kunnen daar niet blijven over praten.

01.40 **Wouter Vermeersch** (VB): Ik had twee vragen gesteld. Er worden honderden miljoen euro's binnengerijfd. U geeft daar slechts een fractie van terug. Hoe verantwoordt u dat?

Vanaf 1 april komt een half miljoen gezinnen door de uitbreiding van het sociaal tarief net in de kou te staan, terwijl de CREG zegt dat de hoge energieprijzen zeker tot de zomer zullen aanhouden. Zal u die gezinnen vanaf 1 april in de kou zetten?

01.41 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): De eerste minister heeft net uitgelegd hoeveel

miljoenen we zullen teruggeven aan de bevolking in verband met het sociaal tarief en de uitbreiding van het sociaal tarief op energie. Dat is meer dan de extra inkomsten van de btw die uit de energie worden gehaald.

De uitbreiding van het sociaal tarief werd beslist tot 31 maart, tot 1 miljoen gezinnen en 2 miljoen mensen. Op 1 april stopt het systeem van het sociaal tarief niet. Dat systeem blijft verder bestaan. We hadden die uitbreiding opgestart om mensen te helpen tijdens de coronacrisis. Omwille van de hogere energieprijzen is er in september beslist om dit te verlengen om de mensen door de winter te helpen. Dat is beslist voor het laatste kwartaal van dit jaar en het eerste kwartaal van volgend jaar, omdat in de winter het grootste energieverbruik zit. De projecties waren toen ook dat de stijging van de prijzen zou afvlakken. Als dat toch nog zou veranderen, zal daar waarschijnlijk opnieuw discussie over komen.

Vandaag is dat echter de beslissing.

01.42 **Eerste minister Alexander De Croo**: Even kort, want die zaken kan men gewoon lezen in de begroting, natuurlijk.

Voor het Q2, dus ingaand vanaf 1 april, is er 32 miljoen euro voorzien om ervoor te zorgen dat de zogenaamde *bill shock* niet te groot is. Het is dus een budget dat een sociaal tarief is en dat in principe op 1 april zal vervallen.

01.43 **Wouter Vermeersch** (VB): 32 miljoen euro is natuurlijk peanuts, dus is de vraag aan collega Vanbesien of Groen bij de begrotingscontrole de uitbreiding van het sociaal tarief op de regeringstafel leggen. Zult u ervoor pleiten om dat uitgebreide sociaal tarief te verlengen vanaf 1 april? Is dat een eis van uw partij? Dat is een duidelijke vraag.

01.44 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Dat zijn hypothetische vragen waar ik vandaag niet op antwoord, mijnheer Vermeersch.

Beste collega's, ik wil graag afronden. Daarstraks zei ik dat een belangrijk onderdeel van dit vivaldiproject voor ons de lange termijn is. Men verwijt politici vaak dat ze enkel denken op korte termijn, en ik begrijp dat verwijt. Om de zoveel jaar zijn er verkiezingen en is er de verleiding om aan de kiezers hier en nu dingen te beloven. Maar kiezers vragen ook een langetermijnvisie van politici, ze vragen om ook verder te kijken dan de neus lang is. Als men dat doet, ben ik er zeker van dat de kiezer dat beloont.

Een crisis als de coronacrisis dwingt ons om na te denken over de langere termijn. Een probleem zoals de klimaatverandering doet dat nog veel meer. Daarom kijken wij verder vooruit en maken we keuzes die niet altijd evident zijn voor de korte termijn, maar die wel de beste keuzes zijn voor de lange termijn. We voeren immers niet alleen politiek voor morgen, maar ook voor overmorgen en alle dagen daarna. De lange termijn begint overigens vandaag. Het zijn inspanningen van vandaag met een eindpunt dat ver voorbij de volgende verkiezingen ligt.

Het langetermijnproject bij uitstek waar deze regering de schouders heeft onder gezet, is de energietransitie. Het is een project met als horizon om in de toekomst een 100 % hernieuwbare energievoorziening te hebben. Propere energie van bij ons en bovendien de goedkoopst denkbare energie.

Het doel van die visie zullen wij morgen nog niet hebben bereikt. Het is een lange weg, maar het is wel de juiste ambitie.

01.45 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je voulais vous poser des questions sur la fraude fiscale. Pourquoi ce gouvernement ne fait-il rien sur la fraude fiscale? Pourquoi la Belgique est-elle le seul pays à encore maintenir un secret bancaire? Pourquoi la seule mesure prévue dans l'accord de gouvernement au sujet du secret bancaire – celle de faire un *datamining*, un contrôle informatique sur les soldes au point de contact central – n'a-t-elle pas été réalisée?

Pourquoi maintenez-vous le secret bancaire en Belgique? Pourquoi le *datamining*, qui était prévu pour septembre 2021, n'est-il pas encore effectif?

01.46 Bert Wollants (N-VA): Mijnheer Vanbesien, ter verduidelijking, u hebt twee of drie keer gezegd dat de regering stappen zet voor 100 % hernieuwbare energie. Tegelijk laat de regering vooral gascapaciteit bouwen. Dat is toch de bedoeling. De hernieuwbare capaciteit die erbij zou komen, is niet voor deze legislatuur, als ik goed ben ingelicht. Als u zegt dat we naar 100 % hernieuwbare energie gaan, hoe rijmt u dat dan met gascentrales die tot 2040 zullen blijven ondersteund worden en waarvan uw minister zegt dat het eigenlijk nodig is om regels op te leggen dat zij uiterlijk in 2050 mee zullen decarboniseren? Hoe rijmt u die twee zaken? Daar is toch iets niet in de haak.

01.47 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer

Van Hees, er is een minister gelast met fraudebestrijding en die heeft een plan tegen fraude opgesteld. Hij is bezig aan een update van dat plan, waarmee hij binnenkort naar het Parlement zal komen. Als het gaat over de uitvoering en het tijdsverloop voor de uitvoering van dat plan, moet u die vraag aan de minister zelf stellen, want daar heb ik geen controle over.

Mijnheer Wollants, ik heb net gezegd dat het juist gaat over het feit dat politici moeten durven te kijken naar maatregelen die verder gaan dan de volgende legislatuur. Ik praat over een langetermijnvisie, over een horizon waar we naartoe willen. Uw eerst reflex is opnieuw te vragen wat we daar deze legislatuur van zullen krijgen. Dat is juist wat ik bedoel. Als men op lange termijn wil kijken, gaat het niet alleen over vandaag en morgen, maar ook over alle dagen daarna.

Om de langetermijnvisie van de regering samen te vatten, wil ik nog even citeren uit het voorwoord in het regeerakkoord, geschreven door de toenmalige coformateurs. "Het Europees voorzitterschap in 2024 moet het orgelpunt worden van een hele reeks diepgaande, economische, sociale en milieuhervormingen die ons land moeten moderniseren. In 2030, bij de viering van 200 jaar België, moet ons land er staan als toonbeeld in Europa van economisch dynamisme, doeltreffende solidariteit en duurzame ontwikkeling." Ik schaar mij achter die visie en onze fractie zal de begroting dan ook steunen.

01.48 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Vanbesien, ik merk uw blijdschap omdat u van uw betoog verlost bent, maar ik heb toch nog een vraag voor u. In de periode voordat de paars-groene regering tot stand kwam, hebben wij goed samengewerkt aan een resolutie over de luchthaven van Zaventem. Die resolutie werd unaniem, kamerbreed goedgekeurd, waar ik heel fier op ben, want een unanieme goedkeuring is niet gemakkelijk in deze gepolariseerde tijden. Wij hebben samengewerkt, omdat wij uit dezelfde kieskring komen, omdat wij weten, samen met mevrouw Vindevoghel, hoe belangrijk onze luchthaven is en omdat de luchthaven ook uitdagingen kent, meer bepaald op het vlak van nieuwe energie, een andere aanpak, menswaardig en werkbaar werk. Ik vind het belangrijk om daarop in te zetten.

Mijnheer Vanbesien, hoe kadert u de invoering van een vliegtaks in het beleid dat u verdedigt? In het debat over de regeringsverklaring verliep de bespreking daarover heel pijnlijk, want de heer De

Vriendt wist geheel niet waar het over ging. De maatregel was afgeklopt, maar er was geen bedrag op geplakt, dat moest allemaal nog uitgevonden worden. Minister Van Peteghem zat er toen bij. Sommigen spraken over 8 euro per ticket, de heer Bouchez had het over maximaal 2 euro. Kortom, dat was een kakofonie. Nu hebben we er ongeveer een zicht op: de taks bedraagt 10 euro voor afstanden binnen de 500 kilometer, 2 euro voor vluchten verder dan 500 kilometer maar binnen Europa, en 4 euro voor vluchten buiten Europa, bijvoorbeeld naar Amerika.

Nederlands wetenschappelijk onderzoek – daar bestaat dat - toont echter aan dat een dergelijke taks helemaal geen verschuiving met zich meebrengt. Volgens uw idee moeten vluchten getaxeerd worden, want dan zullen mensen de trein nemen, of in sommige gevallen de auto. Het onderzoek toont echter aan dat reizigers veel meer de auto nemen en niet de trein. Zodoende kwam er meer CO₂-uitstoot, meer vervuiling door de invoering van de vliegtaks in Nederland. Er is dus helemaal geen vergroening; de maatregel past geenszins in een duurzaamheidsagenda, het is niet meer of niet minder dan een platte belastingverhoging, wat afgelopen weekend door de mobiliteitsexpert ter zake overigens werd bevestigd.

Hoe verantwoordt u de samenwerking aan en goedkeuring van een resolutie om onze luchthaven de toekomstkansen te geven die nodig zijn in deze coronatijden? Toen eerste minister De Croo minister van Financiën was, kwam er via de FPIM zelfs geld op tafel om de luchthaven leefbaar te houden, om een faillissement in deze coronatijden te vermijden, want het luchtverkeer lag gewoon stil.

Maar nu kiest u voor zo'n maatregel! Wat is daar groen aan? Kunt u de visie daarachter eens weergeven?

01.49 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer Francken, het kan voor u toch geen verrassing zijn - dit is ook in de discussie bij de behandeling van uw resolutie naar boven gekomen - dat het voor ons belangrijk is dat er ook een modal shift in het vervoer komt. Het luchtvervoer vandaag is een zorgenkind in het licht van de klimaatneutraliteit en de CO₂-vrije maatschappij, waarnaar we streven.

Vandaag wordt de luchtvaart op verschillende manieren bevoordeeld ten opzichte van andere vervoersmodi. Er zijn geen accijnzen op kerosine. Er is geen btw op tickets.

Ik denk dat het heel belangrijk is - dit was altijd al ons standpunt - dat de indirecte kosten die door de luchtvaart worden veroorzaakt, worden geïnternaliseerd en dat die op de schouders van degenen die ze veroorzaken, komen. De vervuiler betaalt. De maatregel is een eerste stap daarnaartoe. Uiteraard verdedig ik dat mechanisme ten zeerste.

01.50 Peter De Roover (N-VA): Ik zie de logica van wat u zegt. Men kan het erover eens of oneens zijn, maar er zit een logica in.

Zoals collega Francken aangeeft, is de kans dat hier een modal shift uit voortvloeit praktisch onbestaande. Hoe zult u echter de taxshift financieren als de mensen daadwerkelijk minder gaan vliegen, want u hebt de opbrengst daarvan ingeschreven om de middenklasse vanaf volgend jaar jaarlijks honderden euro's extra te geven? U weet toch dat dat onder meer met de vliegtaks wordt betaald. Is het uw bedoeling dat mensen minder gaan vliegen en dat u een probleem krijgt om de taxshift te financieren of is het uw bedoeling dat mensen blijven vliegen? Dan is het onzin om te zeggen dat u een modal shift betracht. Het is een van beide. U kunt ze niet beide in één verhaal klemmen.

01.51 Theo Francken (N-VA): Mijnheer Vanbesien, ik wil graag nog even dieper ingaan op wat u zegt. Het moet ook nog worden beslist, want het dossier komt vrijdag op de regeringstafel. De laatste ministerraden zijn altijd bijzonder zwaar. Als u het echt meent, wil ik u oproepen om te zorgen voor een level playing field, ook voor de luchthavens van Charleroi en Luik. Die luchthavens hebben geen vluchten van minder dan 500 kilometer en binnen de EER en worden dus ontzien. Zij moeten maar 2 euro betalen, terwijl de luchthaven van Zaventem zeer zwaar wordt aangepakt.

Nochtans hebben minister Gilkinet, de andere groene ministers en ook u altijd gezegd dat er twee problemen zijn op het vlak van de luchthaven. Ten eerste, de luchthaven is niet duurzaam: er moet minder geluidshinder komen door stillere en zuinigere toestellen. Ten tweede, er moeten eerlijke arbeidsomstandigheden zijn op de luchthaven. Die twee elementen staan in de resolutie van het Parlement en komen ook in elke hoorzitting naar voren.

Nu zien wij echter dat vooral de Waalse luchthavens worden ontzien. Het voorstel dat nu op tafel ligt, zorgt er bovendien voor dat

lowcostcarriers, zoals Ryanair, niet of nauwelijks moeten betalen. Dat is toch niet eerlijk. Ik vind dat een probleem. Zij zouden minstens even zwaar moeten worden belast als Brussels Airlines, dat het bijzonder moeilijk heeft.

Daarop zou toch eens een antwoord moeten komen. Dat is het belangrijkste punt. Pak de zaak eerlijk aan en behandel de luchthaven van Zaventem op dezelfde manier als de Waalse luchthavens.

01.52 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, mijnheer De Roover, u hebt daarstraks hetzelfde verhaal verteld over de accijnzen op tabak. U zegt dat de taksen ontmoedigend moeten werken en niet mogen worden ingeschreven in de algemene middelen. Men wil immers dat die taksen zo weinig mogelijk opbrengen. U hebt daar een punt.

Tegelijkertijd is het wel uw partij die het meeste lawaai heeft gemaakt over het groot effect van een vergroening van de bedrijfswagens op de accijnzen op brandstof. Toen was het voor u wel belangrijk dat er een compensatie werd ingeschreven voor de algemene middelen, terwijl u nu zegt dat dat niet tot de algemene middelen kan behoren. Ik begrijp uw logica, maar uiteraard moeten we een voorspelling maken van het toekomstige gedrag. We proberen dat gedrag te sturen, maar we gebruiken de cijfers volgens die voorspelling. In de realiteit zal het dan duidelijk worden in hoeverre die voorspelling correct is of niet.

Mijnheer Francken, u zegt zelf dat het voorstel nog in opmaak is. Er is dus nog geen beslissing. De kabinetten zijn er nog mee bezig. Het voorstel moet nog op de regeringstafel komen en aan de Raad van State worden voorgelegd. Daarna komt het naar het Parlement enzovoort. "*It ain't over until the fat lady sings*" en de *fat lady* bent u, ik en de 148 parlementsleden. In het Parlement zal de beslissing worden genomen. De bespreking zal nog in het Parlement worden gevoerd, waar alle argumenten op tafel zullen worden gelegd. Het is best mogelijk dat u andere argumenten en ideeën hebt, die dan bediscussieerd en besproken kunnen worden. U insinueert echter, ook op de sociale media, dat de maatregel geen sturend karakter meer heeft omdat de mensen hun gedrag niet zullen veranderen.

Dan vind ik ook niet dat u kunt zeggen dat de Waalse luchthavens worden benadeeld ten opzichte van Brussels Airport, want als het volgens u geen enkel effect zal hebben op het

gedrag van de mensen, dan zal het ook geen effect hebben op het gebruik van de Waalse luchthavens versus het gebruik van Brussels Airport.

01.53 Theo Francken (N-VA): U snapt het niet goed. Mijn punt is dat iedereen hetzelfde zou moeten betalen. Zorg dat de indruk niet ontstaat dat de Waalse luchthavens worden bevoordeeld. Dat is inderdaad nog niet beslist, maar ik geef het gewoon mee. De premier zal dit dossier ook wel goed opvolgen, want hij heeft een hart voor de luchtvaart en is onlangs ook in Brussels Airport geweest. Ook mevrouw De Bleeker, als bevoegd Open Vld-kopstuk uit Vlaams-Brabant, zal dit goed opvolgen.

Nu we het er toch over hebben, wil ik nog een bijkomende oproep doen. Ik denk dat die 40 miljoen euro - 30 miljoen volgend jaar en 10 miljoen daarna - moet worden geïnvesteerd in betere treinverbindingen naar en vanuit de luchthavens. Steek het geld dat dit opbrengt apart. We zien dat nu niet in de begroting, dat gaat in *the big black hole* van de Belgische staatsbegroting. Er is niets zo erg als een nieuwe taks invoeren die heel weinig uithaalt, want dat gaat dan in het algemeen staatsbudget.

Het beste zou zijn om die middelen te kleuren en ze te gebruiken voor een shift, om ervoor te zorgen dat de treinverbindingen op Brussels Airport echt beter worden. Dat is immers het grote probleem. Waarom hebben wij een concurrentieel nadeel ten opzichte van Parijs en Amsterdam? Vanuit heel Europa kan men gewoon met de HST naar die luchthavens reizen. Alleen zo kan men de idee stimuleren om uit het vliegtuig te blijven en de trein te nemen. Ik sta daar ook achter. Ook ik vind dat men voor reizen van minder dan 500 km de trein moet nemen, maar het moet mogelijk zijn, snel gaan en efficiënt zijn. Als men nu met de trein naar Basel wil gaan, is men acht uur onderweg. Dat kan men niet maken. Gebruik die 40 miljoen euro voor iets doelmatigs, zijnde betere treinverbindingen. Dan heeft zo'n taks nog een logica. Het is maar een oproep.

01.54 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, madame la secrétaire d'État, chers collègues, pour commencer cette intervention relative au débat budgétaire et à la loi-programme, je tenais à rappeler que le présent contexte est difficile, tout comme il l'était l'année dernière. La pandémie est en effet, malheureusement, toujours bien présente. Nous savons qu'elle va très probablement s'installer durablement, puisque

nous affrontons un nouveau variant - je ne vous apprends rien. Il importe donc que nous réfléchissions à la manière dont nous allons pouvoir structurellement cohabiter avec le virus et ses variants, tant du point de vue du soutien à apporter aux soins de santé que de l'organisation de la société dans son ensemble: la culture, les événements, l'horeca, le sport à l'intérieur et à l'extérieur, nos déplacements, nos contacts sociaux. Nous allons devoir repenser la vie en société au regard de cette situation.

Du reste, hier matin, je discutais avec un acteur important de l'économie bruxelloise. Il m'a dit: "Nous avons peut-être commis une erreur depuis quelques mois." Sa remarque se voulait d'ordre général, et non exclusivement politique. En effet, à chaque fois qu'il discutait avec d'autres entrepreneurs, tous pensaient que "lorsque cela ira mieux", autrement dit lorsque la pandémie serait du passé, ils pourraient se lancer dans des projets innovants, engager du personnel, se redéployer économiquement, etc. Or il estimait que ce raisonnement n'était pas exact, au vu des circonstances. La question à se poser était plutôt de savoir comment se créer des opportunités, étant donné les conditions actuelles, en vue de se redéployer économiquement, de tisser du lien social, de développer des projets, d'en discuter dans des structures sanitaires adéquates. Sa réflexion m'a paru très pertinente.

Je ne vais pas vous donner tous les détails de ma journée d'hier mais, dans la suite de ma matinée, j'ai eu un échange avec une centaine de jeunes de 18 à 25 ans de la Plate-forme citoyenne. Je n'étais pas le seul collègue. Le collègue Piedboeuf était là aussi en téléconférence. C'était tout à fait interpellant d'avoir cet échange avec cette centaine de jeunes de 18 à 25 ans qui exprimaient de réelles inquiétudes, surtout par rapport à leur avenir au vu de cette pandémie, du dérèglement climatique, des enjeux sociaux, des enjeux environnementaux. Cela concernait leur parcours de vie, leur formation.

Le service citoyen, c'est une centaine de jeunes qui s'engagent dans des projets sociaux, environnementaux - à impact sociétal positif dans des fermes -, dans des milieux d'accueil pour réfugiés, dans des hôpitaux..., des projets qui ont du sens, des projets émancipateurs. Toutes les questions ou presque portaient sur la manière dont ils allaient s'en sortir. Comment vais-je m'en sortir? Comment vais-je pouvoir trouver un logement décent, avoir un parcours de vie qui me satisfasse, subvenir à mes besoins et à ceux d'une éventuelle famille que je pourrais fonder?

En tant que responsables politiques, que m'apportez-vous comme réponses? Ils s'interrogeaient aussi sur leur engagement professionnel.

Aujourd'hui, cette génération - et je trouve cela super chouette - a envie d'avoir un travail, de s'émanciper mais avec du sens, avec une plus-value pour la société. Elle est là notre responsabilité à nous toutes et tous, politiques. C'est cela l'enjeu majeur des années à venir: pouvoir répondre à ces questions avec des discours - les discours sont importants en politique et on en fait aujourd'hui, toute la journée et probablement une partie de la nuit -, mais aussi avec des actes concrets qui améliorent ou qui donnent des perspectives à cette jeunesse, pour prendre cet exemple-ci. Il s'agit aussi de donner des perspectives à l'ensemble de la population, tout cela évidemment, sans jouer sur les peurs, sans jouer sur le rejet de l'autre parce que, oui, il y a des partis aujourd'hui aux quatre coins de l'Europe, dans notre pays, dans cette Assemblée qui ont comme réponse le rejet de l'autre, le rejet de tout ce qui est différent, le repli sur soi, tous les populismes, l'extrême droite.

Ce sont évidemment des interpellations pour cette jeunesse, et pour nous. On ne peut pas tomber dans cette facilité en cherchant des solutions. On ne peut pas tomber dans ce rejet.

Pourquoi cette digression me direz-vous? Quand on parle budget, quand on parle accord de gouvernement, les réponses sont là. Les réponses à ces questions que j'ai vécues hier matin et que vous aussi j'espère - j'en suis convaincu - vivez dans votre quotidien de mandataire politique, elles se trouvent dans les accords de gouvernement. Elles se trouvent dans les budgets qui seront discutés et votés aujourd'hui. Parfois, c'est un peu technique, parfois c'est complexe, parfois le rendu médiatique n'est pas idéal pour enthousiasmer nos concitoyens mais les réponses sont là.

Sur un plan budgétaire, l'impact de cette pandémie est évidemment massif pour nos finances publiques, mais il faut soutenir justement celles et ceux qui ont vu leurs activités fermer, qui ont vu leurs activités se réduire et surtout pour éviter que nos concitoyens et concitoyennes se sentent exclus davantage, exclus des politiques publiques, exclus du chemin.

Pour nous, le budget dont nous allons débattre aujourd'hui répond à ces enjeux.

01.55 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Madame la

présidente, cela fait un moment que j'avais levé la main mais ce n'est pas très grave.

Monsieur Vanden Burre, au début de votre discours, vous avez dit que la pandémie de covid n'était pas terminée, que des vagues surgiront peut-être encore et qu'il va falloir penser à une stratégie pour apprendre à vivre avec ce virus.

Un des outils dans la lutte contre le coronavirus est la disponibilité des tests. Aujourd'hui, en Belgique, les autotests coûtent entre 5 à 10 euros. C'est cher. Les experts conseillent pour les fêtes de fin d'année de se tester avant de voir sa famille. C'est un sacré budget si vous avez trois, quatre enfants, si toute la famille doit se faire tester. Ce n'est donc pas très accessible en Belgique. Le PTB, dans le cadre des dispositions diverses, avait déjà proposé que la population ait davantage accès à des autotests gratuits. Hier, nous avons présenté un plan hivernal et proposé de distribuer trois tests gratuits à chaque citoyen belge.

Cela se passe dans d'autres pays. Si vous allez au Royaume-Uni, par exemple, chaque citoyen peut se rendre à la pharmacie et recevoir sept autotests. Je suis très heureuse de voir que M. Gilkinet a annoncé hier soir qu'il soutenait tout à fait cette proposition du PTB et qu'il allait proposer cela au Codeco demain. J'aurais voulu connaître également votre position à ce sujet. La question précise est qu'aujourd'hui, cela n'est pas prévu dans le budget ni dans la loi-programme. Avec le PTB, nous soumettons un amendement à la loi-programme pour proposer trois autotests gratuits par semaine et par citoyen. Ecolo soutiendra-t-il cette proposition?

01.56 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Merci, madame Merckx. Quelque part, vous faites un peu les questions et les réponses. Vous avez dit vous-même que le vice-premier ministre Ecolo M. Gilkinet l'avait proposé, dès le mois de novembre. Il n'a donc pas attendu le PTB. Cela a été proposé et sera discuté en Codeco. Nous allons y apporter cette proposition de disposer d'autotests à un euro. Nous trouvons évidemment que c'est une bonne idée, sinon notre vice-premier ministre ne le proposerait pas. Je pense que c'est une réponse assez claire sur le fond. Cela doit effectivement se faire dans le cadre des discussions qui ont lieu en Codeco. Vous connaissez comme moi le nombre de responsables politiques présents dans ces réunions. Nous continuerons à proposer et à défendre cette idée, comme Ecolo l'a fait depuis le mois de novembre et non depuis hier soir.

Nous allons discuter. La politique consiste aussi à créer un front large quand on a de bonnes idées. Un front avec d'autres partenaires, d'autres responsables, d'autres niveaux de pouvoir. C'est comme cela que l'on fait avancer les choses. Je sais bien que ce n'est pas votre conviction. La nôtre est que c'est une alliance dans la société qui fait avancer les choses. On a une idée depuis novembre. Vous l'avez découverte hier et déposée. C'est très bien et je ne vais pas critiquer l'idée, mais nous allons procéder comme nous le faisons depuis toujours en tant qu'écologistes, c'est-à-dire en créant des liens et des fronts au sein de la société pour avancer. C'est comme cela que nous fonctionnerons cette fois-ci aussi.

01.57 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Vous affirmez le défendre depuis le mois de novembre. Je ne le savais pas. Je tiens néanmoins à vous rappeler que le PTB a déposé en commission de la Santé, il y a plus d'une semaine, des amendements et que le parti Ecolo-Groen n'a pas offert son soutien à notre proposition. J'espère que cet amendement sera voté. C'est ici que cela se décide, au Parlement.

On a déjà les Ecolos qui soutiennent cette proposition. Le GEMS en parle aussi beaucoup. Je ne comprends pas pourquoi cette proposition susciterait un blocage politique alors qu'elle est relativement simple à mettre en œuvre. J'espère également que vous ne quitterez pas la salle au moment de voter l'amendement.

01.58 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Je vous ai répondu quant au principe et à la manière de faire et de faire avancer le dossier aussi. Je pense être extrêmement clair. Notre manière de faire de la politique est très différente – je m'en réjouis – de la vôtre. Nous, nous faisons avancer les choses et nous obtenons chaque année des victoires, ce qui est tout à fait différent de votre manière de faire de la politique. Sur le principe, nous n'avons pas changé d'avis depuis le mois de novembre.

Je veux souligner dans mon intervention pourquoi ce budget, à nos yeux, permet de répondre à ces urgences et, surtout, de soutenir l'ensemble de la population avec une priorité aux personnes les plus en difficulté, celles qui ont le plus de mal dans la société ainsi que toutes celles qui sont sur le pont face à la crise. Le budget nous paraît être maîtrisé, respectant la trajectoire 2024, dans l'accord de gouvernement, de réduction du déficit. Un budget, c'est aussi un équilibre. Ce budget maintient également l'investissement (plus de

deux milliards d'euros), ce qui est fondamental.

Oui, on peut respecter une trajectoire budgétaire sans faire de l'austérité, sans couper dans les budgets des services publics et du soutien aux personnes qui restent au bord du chemin pour ne pas les y laisser.

Quelques notions sont importantes pour nous. Tout d'abord, pour ce concerne l'enveloppe bien-être, des décisions ont été prises en avril 2021 pour un budget de 800 millions d'euros sur 2021 et 2022. Il y est question d'une augmentation des allocations sociales et des pensions minimums de 2 %.

Je reviens également – parce que, pour nous, c'est essentiel en termes de justice sociale et fiscale – sur l'accord interprofessionnel qui a vu le jour l'année dernière grâce à ce gouvernement. Depuis 2008, il n'y avait pas eu d'augmentation du salaire minimum. Au 1er avril prochain, cette augmentation sera de 76,28 euros brut, pour être précis Il s'agit là d'une avancée majeure.

Quand j'entends ici toutes celles et tous ceux qui disent "Comment allons-nous aider?", je pense qu'il faut voir l'ensemble de ce qui est fait sur le plan budgétaire, l'ensemble des décisions prises lors du dernier conclave budgétaire, et c'est cela qui est important pour nous.

S'agissant des soignants et des soins de santé, on a bien évidemment la revalorisation de l'ensemble des soignantes et des soignants à hauteur d'un milliard d'euros. Augmentation des salaires de 500 millions d'euros, et engagement de personnel supplémentaire pour 400 millions d'euros. Mais il faut faire plus. Et cela, on souhaite le dire aussi. On est à un milliard par an jusqu'en 2024. On revient donc clairement à ce qui a été fait en désinvestissements par le passé, mais nous sommes vraiment demandeurs, en tant que groupe Ecolo-Groen, de toujours faire plus, avec un accent particulier mis sur la première ligne et sur les investissements en première ligne. À cet égard, il a été prévu un budget de 350 millions d'euros en 2022, qui s'ajoute à celui de 250 millions d'euros pour 2021. Voilà pour le personnel soignant, qui pour nous reste une priorité pour les années à venir.

01.59 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, je crois rêver! En effet, vous nous dites que vous ne faites pas d'austérité et que vous avez un accord social mais, en fait, tant sur la question de l'austérité que sur celle de l'accord social, ce gouvernement va en arrière.

Sur l'accord social, je vous rappelle quand même que le blocage des salaires sur la base de la loi de 1996 se maintient, avec 0,4 % en plus sur deux ans, mais si on retire l'index santé et l'effet de la hausse du carburant, on arrive à moins 0,7 %. Dès lors, les salaires réels diminuent.

Sur l'austérité, je vous rappelle également que ce gouvernement a dit que pour le budget 2022, on rajoutait un effort variable à l'effort fixe de 2021. On rajoute donc de l'austérité à l'austérité. Même dans le rail, on voit cette austérité. Votre ministre Gilkinet prétend qu'il y a 1,7 milliard d'euros supplémentaires pour le rail, mais le tableau que nous a fourni la secrétaire d'État au Budget nous montre qu'il s'agit d'un montant de moins 62 millions d'euros sur la législature. Donc même sur le rail, qui est le principal secteur qui nécessite des investissements massifs, même là c'est l'austérité qui est appliquée, avec une baisse de la dotation structurelle.

Cela veut dire que, pour l'avenir, les moyens affectés au rail seront encore moins importants après cette législature. Je ne comprends donc pas comment vous pouvez parler de fin de l'austérité ou d'accord social. C'est exactement le contraire!

01.60 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur Van Hees, nous avons déjà eu le débat par rapport au rail et à la SNCB en commission des Finances. Nous l'avons également eu en plénière avec le ministre Gilkinet. Nous l'aurons encore aujourd'hui et le ministre sera là pour répondre à vos questions.

Je veux bien que nous ayons des différences de vision de société. Je veux bien que ce ne soit jamais assez. Je veux bien l'entendre. Ça, c'est la démocratie.

Mais les faux chiffres, les mensonges et les accusations à l'encontre du ministre selon lesquelles il aurait donné de faux chiffres, ça ne va pas! Je m'insurgerai toujours contre cette manière de faire.

Le ministre vous a expliqué. Il vous a donné les documents. Je répète: 365 millions d'euros via le plan de relance européen sur la période 2021-2024. Le plan Boost, le plan de transition: 250 millions d'euros pour la période 2022-2024. La compensation covid de la SNCB durant l'année 2020: 589 millions auxquels on ajoute 78,3 millions pour Infrabel. On est déjà, rien qu'avec les quatre chiffres que je viens de donner, à plus de 1,5 milliard d'euros sur la législature 2020-2024.

Oui, ce que nous faisons dans le rail, c'est un changement complet de direction et de paradigme! Ce n'est peut-être pas assez pour vous, mais c'est du jamais vu sur les dix dernières années.

01.61 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, vous faites comme M. Gilkinet, en fait. Vous avancez les chiffres positifs, et vous ne regardez pas les chiffres négatifs. Vous faites le disque rayé. Vous venez toujours avec le même laïus.

01.62 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): C'est vous, le disque rayé! Depuis 50 ans, un disque rayé qui n'obtient rien! Zéro euro! C'est cela, le résultat de votre politique! Arrêtez! Donnez des chiffres! Ayons un débat démocratique! Mais pas comme cela. Vraiment pas comme cela!

01.63 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je reprends. Vous venez toujours avec le même laïus.

01.64 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Mais vous aussi! Avec de faux chiffres.

01.65 Marco Van Hees (PVDA-PTB): D'accord. Je reprends. Vous venez toujours avec le même laïus. Vous avez un avantage sur M. Gilkinet: vous étiez en commission des Finances et vous étiez un des destinataires de l'email que la secrétaire d'État a envoyé avec ce tableau qu'elle a fourni. Justement, le milliard et demi – votre laïus, que vous répétez tout le temps –, je ne le trouvais pas dans le tableau. Je trouvais des montants, mais globalement, si on prend les plus et les moins, on arrive à une diminution, pas une augmentation.

Ce qui est fou, c'est que vous, comme le ministre Gilkinet, vous revenez chaque fois avec votre laïus, et vous ne venez jamais en confrontation avec le tableau budgétaire que la secrétaire d'État a très aimablement bien voulu nous fournir.

Le fait que vous n'entriez pas en discussion avec ce tableau montre que vous êtes mal dans vos bottes.

01.66 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Pas du tout. C'est pour quelle année, le tableau?

01.67 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Pourquoi vous répétez-vous tout le temps? Pourquoi ne vous confrontez-vous pas au tableau budgétaire?

01.68 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): C'est

pour quelle année, le tableau? Je vous pose la question.

01.69 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Sur la législature.

01.70 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Sur l'année 2022. Le reste, ce ne sont pas des décisions qui sont prises.

01.71 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Vous l'avez mal regardé.

01.72 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Mais non! Le ministre vous a répondu. Et il y est indiqué que le plan Boost n'est pas concerné. Est-ce vrai, ou pas? Oui ou non?

01.73 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Même en le rajoutant...

01.74 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Oui. En fait, c'est oui. Donc, c'est vrai. Le plan Boost d'un demi-milliard n'est pas dans le tableau. C'est indiqué en petits caractères, juste au-dessus. Arrêtez! C'est ridicule!

01.75 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Même en rajoutant vos 250 millions d'euros, on a cette diminution. J'en ai tenu compte. J'ai rajouté vos 250 millions d'euros et malgré cela, on arrive à une baisse de 62 millions d'euros. Et si on se base sur les chiffres du tableau, on arrive à - 600 millions d'euros sur la législature.

01.76 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Vous oubliez les 700 millions d'euros de compensation covid.

01.77 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Le fait que jamais vous n'entrez en discussion au sujet du tableau que la secrétaire d'État nous a fourni est révélateur de votre difficulté (...). Vous n'arrivez pas à sortir de votre laïus. Pourquoi ne parlez-vous pas de ce tableau de la secrétaire d'État?

01.78 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Il n'y a pas la compensation covid de 700 millions d'euros. Le plan Boost n'est pas dedans non plus. Il s'agit de 500 millions d'euros. En additionnant, on arrive à 1,2 milliard d'euros.

C'est malheureux de devoir utiliser des *fake news* et d'accuser un vice-premier ministre, ce qui n'est pas rien. Vous pouvez être en désaccord. J'ai siégé quatre ans dans l'opposition, je sais ce que c'est que d'être en désaccord ferme vis-à-vis d'une politique. Vous pouvez faire votre job en

amenant des propositions et des arguments mais pas sur base de mensonges ou d'accusations. Vous dites que le ministre Gilkinet ment. C'est inacceptable! Vous versez dans le populisme!

01.79 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Si vous préférez, je peux dire qu'il ne dit pas la vérité au lieu de dire qu'il ment.

Il donne un chiffre de 1,7 milliard en plus pour le rail mais quand on examine le tableau de la secrétaire d'État, il n'y a pas 1,7 milliard en plus. On arrive à environ 600 millions d'euros en moins et après les corrections que vous avez mentionnées, on aboutit à 62 millions en moins.

Je ne vais pas continuer car je vois que vous êtes en difficulté.

01.80 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Ce que vous dites n'est pas correct. C'est une manière très populiste de faire de la politique et je le regrette. Vous n'avez pas un argument, pas une proposition: c'est la nouvelle manière de faire de la politique du PTB. J'en prends acte et je le regrette.

J'avais espéré une position un peu plus constructive ainsi que vous entendre dire que ce qu'on fait pour le rail, c'est bien, même si ce n'est peut-être pas assez. Votre attitude est en dessous de tout et je le regrette!

01.81 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je ne développerai pas davantage. De toute évidence, M. Vanden Burre n'est pas à l'aise avec les chiffres. À présent, sur le terrain, les syndicats de cheminots et les associations de navetteurs tirent quotidiennement la sonnette d'alarme et moi qui suis un navetteur, j'ai constaté, aujourd'hui même, que mon train était annulé pour venir à Bruxelles.

01.82 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): C'est de ma faute!

01.83 Marco Van Hees (PVDA-PTB): La gare sur la ligne que je prends est fermée maintenant! La situation sur le terrain est aussi catastrophique. En quelque sorte, il y a une correspondance entre le budget qui diminue et la situation sur le terrain qui est catastrophique. Dommage, avec un ministre Ecolo, on aurait cru s'attendre à autre chose!

01.84 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Je viens d'évoquer l'investissement. Il est pour nous fondamental. Nous sommes très loin d'un budget d'austérité qui réduit les moyens de l'État ou qui

réduit le soutien aux personnes qui sont le plus en difficulté.

Un dernier élément qui est pour nous essentiel, c'est le fait de faire contribuer aussi les épaules les plus larges. Je pense aux joueurs professionnels, aux statuts d'expatrié. Oui, avec la Vivaldi, nous entamons une nouvelle réflexion et redistribution dans ce pays, pour aider ceux et celles qui sont en difficulté, les bas et moyens salaires en allant chercher auprès des épaules les plus larges, comme les footballeurs professionnels, la taxe relative aux comptes titres. C'est une autre vision, et c'est une vision que nous sommes fiers d'incarner en notre qualité d'écologistes.

01.85 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Madame la présidente, excusez-moi, je pensais ne plus intervenir. Mais là, monsieur Vanden Burre, vous évoquez la mise à contribution des épaules les plus larges. Qui sont ces épaules vraiment les plus larges dans notre pays? Il y a 20 ans, il y avait une famille milliardaire en Belgique. Aujourd'hui, il y en a 36. Et quelle est leur contribution en matière de taxe sur les comptes titres? Zéro euro! Pourquoi? Parce qu'elles ne détiennent pas leur fortune via des comptes titres, mais via des actions nominatives. Voilà! Si vous voulez vraiment faire contribuer les épaules les plus larges, pourquoi épargnez-vous celles qui sont vraiment les plus larges, les familles qui possèdent des fortunes qui se comptent en centaines de millions d'euros ou en milliards d'euros, mais qui n'ont pas de comptes titres, mais bien des valeurs nominatives. Pourquoi les épargnez-vous? Cela, je ne l'ai jamais compris et il faudrait un jour que vous donniez cette explication!

01.86 Sander Loones (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, ik vond de opbouw in uw speech interessant. U zegt dat u veel jonge mensen en ondernemers ontmoet die ook in coronatijden niet willen stilzitten. Zij willen vooruitgaan en plannen maken en de regering moet klaarstaan om hen daarin te ondersteunen. Wel, wij ontmoeten die mensen ook, met name heel wat kleine ondernemers. Blijkbaar hebben wij enigszins verschillende contacten, want bij mij hameren ze telkens op één punt, namelijk dat zij volk nodig hebben, dat zij werkmensen zoeken. In mijn provincie West-Vlaanderen heeft de tewerkstellingsgraad het Belgische streefdoel van 80 % nagenoeg bereikt.

Zij zeggen dat ze mensen zoeken en u zegt in uw speech dat u antwoorden hebt, die in het

regeerakkoord en in de begroting voor 2022 staan. U kondigt plannen en voorstellen aan, maar eigenlijk hoor ik u, net als uw collega Van Besien zonet, alleen maar praten over geld uitgeven. We gaan extra geld uitgeven voor dit of dat, we gaan de sociaal zwakkeren steunen enzovoort. Allemaal mooie plannen, maar de mensen in de ondernemingen horen maar één ding, namelijk extra uitgaven die ze niet kunnen betalen want ze hebben geen volk. U zegt dat er plannen zijn maar wij zien ze niet.

Als ze al bestaan, zijn ze helemaal niet geloofwaardig. Het Rekenhof heeft zijn oordeel geveld over uw begroting. Het zegt dat de terugverdieneffecten van uw activeringsbeleid nougatbollen zijn. Zij geloven daar niets van. Waar staan die oplossingen waarover u spreekt, mijnheer Vanden Burre?

Ten tweede, ik ontmoet naast kleine ondernemers ook grote ondernemers, bijvoorbeeld Decospan, dat vorige week nog in het nieuws kwam met een grote investering van 30 miljoen euro in Menen. Dat bedrijf stelde dat dit de allerlaatste grote investering is die zij doen in dit land, omdat dit land en dit bestuur gewoon niet te vertrouwen zijn. Er ontstaat een cultuur die ondernemen almaar moeilijker maakt. U zegt dat de antwoorden in het regeerakkoord staan, maar de grote ondernemers hebben ze in ieder geval niet gezien.

Mijnheer Vanden Burre, mijn punt is dat uw regering tegenhoudt wat wij in Vlaanderen nodig hebben, datgene waar onze Vlaamse ondernemers om vragen en smeken. Als u wil blokkeren en saboteren, mij niet gelaten, maar doe dat dan in uw kieskring, doe dat in Wallonië. Laat ons doen wat wij nodig hebben, laat ons zelf de maatregelen nemen die wij kunnen nemen. Als u wil saboteren, doe dat dan in uw eigen huis.

01.87 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur Loones, les entrepreneurs et entrepreneuses que je rencontre aussi bien en Flandre, à Bruxelles qu'en Wallonie ne montent pas les gens les uns contre les autres. Ils ne montent pas les travailleurs les uns contre les autres, qu'ils soient flamands, wallons ou bruxellois. C'est ce que vous venez de faire. Cela, ils ne le font pas parce qu'en Flandre, en particulier, mais aussi à Bruxelles et en Wallonie, il y a une demande pour ce qu'on appelle les métiers en pénurie. On cherche des travailleurs et je peux vous dire que ces entrepreneurs-là se moquent de savoir si ces personnes habitent en Wallonie, en Flandre ou à Bruxelles. C'est ce discours qui divise, qui sépare les gens, les

travailleurs et les travailleuses. Arrêtez avec cela! Cela ne représente pas le monde de l'entreprise. C'est ce que vous venez de faire. J'ai bien entendu. J'ai même écouté. Franchement, arrêtez avec cela!

Oui, évidemment, il faut former. Cela figure dans l'accord de gouvernement. Cinq jours de formation par travailleur de manière individuelle. C'est dans l'accord de gouvernement. Vous me demandez ce qui figure dans l'accord de gouvernement. Je vous réponds. En ce qui concerne les aides à l'entrepreneuriat en particulier, dans le budget 2021 et 2022 - et je m'en réjouis -, on a déployé des aides jamais vues dans le cadre de la pandémie de covid évidemment, que ce soit le chômage économique corona, que ce soit le droit passerelle (2,5 milliards d'euros) pour soutenir les indépendants. De nouveau, je suis à 100 % derrière ces décisions. Dire que ce gouvernement n'a rien fait pour les PME, les indépendants et les entreprises en général, il faut avoir vécu dans un autre monde depuis deux ans, monsieur Loones. Je suis désolé! Vous m'avez dit: "Vous ne faites rien pour les entreprises ni pour que les entreprises pourvoient des postes vacants!". C'est bien cela?

01.88 **Sander Loones** (N-VA): Activation. Le premier ministre va vous aider. Il n'y a pas de problème.

01.89 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Je peux répondre aussi.

01.90 Eerste minister **Alexander De Croo**: U spreekt over de werkgelegenheidsgraad en activering. Kijk naar de recentste cijfers, die vorige week uitkwamen. Voor de allereerste keer zijn er in ons land meer dan 5 miljoen mensen aan de slag. De activiteitsgraad ligt op 71,4 %. Dat is het hoogste niveau dat we ooit hebben gehad. Er zijn vandaag meer dan 70.000 mensen méér aan de slag dan vóór de crisis. Dat zijn de resultaten van het beleid dat wij hebben gevoerd. U trekt ze in twijfel, maar de economische wereld heeft vertrouwen in het beleid dat we voeren.

01.91 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer Vanden Burre, bedankt voor het antwoord dat u niet gaf op mijn vraag en dat de eerste minister in feite evenmin gaf. Mijnheer de premier, u verwijst elke keer weer naar een algemeen cijfer. Benoem nu toch eens de problemen zoals ze zijn. Er is wel degelijk een activeringsprobleem in dit land, niet in Vlaanderen, maar wel in Wallonië en Brussel. Maar nee, u komt met globale cijfers.

Als ik met ondernemers praat, vragen zij: geef mij volk en neem maatregelen die echt voor activering zorgen. Niemand gelooft u op dat punt, mijnheer de premier. Het Rekenhof gelooft u niet en zelfs de Europese Commissie heeft twijfels als ze het herstelplan beoordeelt. Alstublieft, kom eens in actie! Waar is het activeringsplan van de heer Dermagne? Waar zijn de pensioenmaatregelen van mevrouw Lalieux die zouden kunnen zorgen voor extra activering?

Als de Vlaamse regering een maatregel neemt om gemeenschapdienst aan te moedigen, waarom is dan de eerste reactie van uw minister van Werk om dat voorstel te ridiculiseren en zelfs bijna te criminaliseren? Is dat de stijl van uw regering, die zou samenwerken? Is dat de stijl van uw regering, die zagezegd ten dienste zou staan van de noden van de deelstaten? Uw minister van Werk slaat alvast een andere toon aan.

De **voorzitter**: Mijnheer Loones, uw vraag betreft niet de spreker.

01.92 Eerste minister **Alexander De Croo**: Ik geef u hier de werkgelegenheidscijfers. Die zijn hoger dan ze ooit zijn geweest. Ik geef u hier de activiteitsgraad. Die is hoger dan vóór deze crisis, op een moment waarop onze economie nog altijd in een moeilijke periode zit, waar nog altijd maatregelen gelden en ons nog altijd een pandemie boven het hoofd hangt. Er zijn vandaag 70.000 mensen meer aan de slag en uw antwoord daarop luidt: ik negeer dat en ik wil discussiëren over maatregelen. Nochtans is een van de zaken die vandaag in het oog springen, dat werkgevers niet bang zijn om extra banen te creëren, omdat ze vertrouwen hebben in het beleid dat wij voeren.

En dan vraagt u wat we zullen doen op het vlak van activering. Ik wil zeer graag maatregelen ter activering nemen en we hebben altijd heel duidelijk gezegd dat we zullen samenwerken met degene die daartoe alle instrumenten in handen heeft.

Ik hoop dat u een beetje de institutionele structuur van ons land kent. Wie heeft vandaag het heft in handen voor de directe maatregelen om mensen naar de vacatures te leiden, die er zijn? Dat zijn de gewestelijke agentschappen van arbeidsbemiddeling, dat is de gewestelijke minister van Werk. Ik zal de eerste zijn om met hen samen te werken.

U komt hier totaal het zonlicht ontkennen door de goede cijfers te negeren en te zeggen dat de Gewesten helemaal niets moeten doen, dat het

federale niveau dat moet doen. Ik dacht dat u – u bent toch een voorstander van regionalisering – een beetje zou weten op welke manier ons land georganiseerd is.

01.93 **Gilles Vanden Burre** (Ecolo-Groen): Monsieur Loones, quand vous parlez de politique d'activation, selon votre logiciel politique et de vision de société, cela signifie punir et encore punir.

Cela veut dire saut d'index. Cela veut dire limiter dans le temps les allocations de chômage. Ce sont des propositions que vous avez déposées ici. Je pense en particulier à la proposition visant à limiter les allocations de chômage dans le temps que vous avez déposée en commission des Affaires sociales. Telle est votre logique!

Pour ce qui nous concerne, notre logique est différente: former, former, former et payer correctement les travailleurs et les travailleuses. C'est que nous faisons en gardant l'index, en augmentant les salaires, en particulier ceux des travailleurs dont les salaires sont les plus bas. Il s'agit ici d'une politique qui permet d'encourager et de créer. Les résultats sont là! Il suffit de voir les chiffres! Le redéploiement économique dans ce pays est un fait. Mais ce n'est pas en punissant les gens, ce qui est votre mantra, qu'on peut y arriver. Assumons notre profonde différence idéologique en la matière!

01.94 **Björn Anseeuw** (N-VA): Mevrouw de voorzitster, ik moet een aantal feitelijke rechtzettingen doen in het debat.

Mijnheer de eerste minister, ik hoor u spreken over de institutionele structuur van ons land. Het klopt dat de activering een bevoegdheid is van de regio's. Het klopt echter evenzeer dat heel wat sleutels voor de activering nog altijd op het federale niveau liggen. Dat weet u heel erg goed, maar het paste daarstraks niet in uw kraam.

Wij zien dat er meer mensen aan de slag zijn, maar dat is vooral in Vlaanderen het geval. Dat is ook niet dankzij het federale beleid, maar ondanks het federale beleid. Vlaanderen trekt en sleurt aan de kar van levenslang leren, van opleidingen en van het dichten van de mismatch op de arbeidsmarkt tussen de competenties enerzijds en wat op de arbeidsmarkt wordt gevraagd anderzijds.

Wanneer Vlaanderen echter vraagt om bijvoorbeeld tijdelijk werklozen opnieuw te verplichten om zich te laten inschrijven bij de

regionale arbeidsbemiddelingsbureaus geeft de huidige federale regering niet thuis. Het is niet dankzij de federale regering dat meer mensen aan de slag gaan, dat gebeurt ondanks de federale regering.

Mocht het nog kloppen dat de winst niet in Vlaanderen te zoeken is, waar meer mensen aan de slag zijn, verklaart u dan eens waarom het blijkbaar nodig is om werklozen een premie te geven om in het andere landsdeel te gaan werken. Dat is immers een van de plannen voor 2022 op het vlak van arbeidsmarktbeleid. Ik zal u een voorbeeld geven. Ik kom net als de heer Loones uit West-Vlaanderen. Mensen uit Polen en Frankrijk vinden al jaren de weg naar onze provincie om knelpuntberoepen in te vullen. De bureaus uit Henegouwen hebben daarvoor blijkbaar echter een premie nodig, om een GPS te kopen en de weg te vinden naar West-Vlaanderen.

01.95 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): (...).

01.96 Björn Anseeuw (N-VA): Ik ben aan het woord. Hoe verklaart u dat?

Mijnheer Vanden Burre, de vraag die ik stelde, steekt blijkbaar. Ik heb echter nog een vraag. Hoe zal u een langdurig werkloze uit Vlaanderen die aan de slag gaat, bijvoorbeeld op de luchthaven van Zaventem, samen met een langdurig werkloze uit Wallonië, uitleggen dat die Waalse werkloze een extra premie krijgt om daar te werken terwijl hij die niet krijgt? Mijnheer Vanden Burre, hoe gezellig zal het daar op de werkvloer worden met het activeringsbeleid van de huidige federale regering? Dat zal daar naar mijn mening niet al te gezellig zijn.

01.97 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Chers collègues, nous sommes franchement au cœur du débat. On pointe du doigt le Hainaut, les travailleurs et les travailleuses du Hainaut qui ne "viendraient" pas travailler en Flandre. Pour ce faire, il faudrait une prime. C'est ce que vous avez dit.

Mais telle n'est pas la réalité aujourd'hui! Les Wallons seraient-ils alors tous des paresseux et ne viendraient pas travailler en Flandre? Il y a des Français. Récemment, j'ai visité deux entreprises en Brabant flamand: Colruyt et l'aéroport de Zaventem. Plein de Bruxellois y travaillent, et je m'en réjouis. Ceux-ci viennent de tous les quartiers de Bruxelles. Peut-être que cela, ça vous réjouis moins mais, moi, je m'en réjouis! C'est cela la réalité de ce pays! Arrêtez de dire que les Wallons du Hainaut ne viennent pas travailler en

Flandre car ils ont besoin de plus d'argent! C'est votre analyse! Quels sont les faits qui indiquent que les travailleurs du Hainaut viennent moins en Flandre? Quels sont les faits? Il n'y en a pas!

Ce que propose ce gouvernement, c'est d'encourager d'aller travailler dans une autre Région? En quoi cela pose-t-il problème? On encourage. On ne punit pas et on ne pointe pas du doigt. Mais cela vous dérange. Pour moi, encourager, c'est la solution. Punir et discriminer, c'est votre logiciel politique. Ce n'est pas le mien!

Madame la présidente, cela fait trois fois que j'essaie de quitter la tribune mais je ne veux pas fuir le débat non plus.

01.98 Theo Francken (N-VA): U daagt ons uit om te *aller au bout*, zegt u. Ik wil dat heel graag doen. U legt ons ook constant dingen in de mond. U zegt dat Sander Loones zegt dat de werkgevers Walen en Vlamingen tegen elkaar opzetten. U insinueert dat de N-VA constant het communautaire spel speelt.

Ik wil heel graag *aller au bout*, dat is geen probleem. U bent blijkbaar de luchthaven van Zaventem gaan bezoeken. Dat is heel interessant. Er zijn op dit moment ongeveer 500 vacatures op de luchthaven van Zaventem. Dat geldt op dit moment, in een heel moeilijke tijd.

Vorige week heb ik een bezoek gebracht aan TMS in Tienen. Daar zijn er 150 vacatures. In mijn gemeente, op amper 30 kilometer van Brussel, zijn er op dit moment bij onze grote bedrijven een kleine 100 vacatures. Ik heb u vorige keer al een voorbeeld gegeven en ik kan zo nog honderden voorbeelden geven, alleen uit Vlaams-Brabant, vlakbij Brussel.

De jeugdwerkloosheid in Sint-Joost-ten-Node en in Molenbeek bedraagt 30 % tot 40 %. Ik ben zo blij als ik in Zaventem iemand ontmoet, vaak gekleurd, die mij in het Nederlands aanspreekt. Ik vraag dan van waar die persoon is en als het antwoord is dat men van Molenbeek; Anderlecht of Brussel is, dan maakt mij dat blij. Dat maakt ons van de N-VA niet triest of kwaad. Dat moet u niet insinueren want dat slaat nergens op. Zo zitten wij niet in elkaar.

De projecten die u aanhaalt waardoor de jongeren in Zaventem zijn komen werken, jongeren uit Molenbeek, uit Anderlecht, uit Sint-Joost-ten-Node, uit Ukkel en uit Ganshoren, zijn projecten die geïnitieerd zijn door Philippe Muyters als Vlaams minister van Werk. Die projecten zorgen

voor resultaat, samen met Actiris en de mensen van de Brusselse regering. Zoiets moeten wij nog meer doen.

Als u spreekt over *aller au bout*, begrijp ik gewoon niet waarom er in Vlaams-Brabant tussen 20.000 en 30.000 vacatures zijn terwijl er in Brussel zoveel jongeren zijn die daar niet komen werken. *Aller au bout?* Ik zal *aller au bout*, er is te weinig activering.

Dat is deels een Waalse, deels een Brusselse, deels een federale en deels een Vlaamse bevoegdheid. Projecten als dat in Zaventem, dat opgestart is door Philippe Muyters, moeten nog veel meer gecreëerd worden. Dat is werk voor Hilde Crevits maar ook voor de Brusselse regering.

Mijnheer Vanden Burre, de opleiding in de scholen schiet te kort. Er is te weinig Nederlandse taalkennis bij de Brusselse jongeren. Zij spreken geen Nederlands. Dat is het grote probleem om te *aller au bout*. Wat hebt u gedaan? U hebt het Nederlands niet verplicht in het secundair onderwijs. Ik weet dat uw partij nu eindelijk een voorstel ter zake heeft ingediend, maar er is geen akkoord binnen de Franse Gemeenschapsregering.

Maak Nederlands verplicht in het secundair onderwijs en being ermee in het lager onderwijs of zelfs in de kinderopvang. Doe dat en begin er in Brussel mee. Voor mij mag het in Henegouwen, in Luik, in Waals-Brabant, overal dus, maar begin alstublieft in Brussel. Zorg ervoor dat onze jongeren in Brussel – onze jongeren, want zij zijn evengoed van u als van mij en van de heer Laaouej en anderen – opnieuw Nederlands leren spreken en dat zij kunnen komen werken in Vlaams-Brabant.

Meer vragen onze werkgevers niet. Daar is niets communautairs aan, dat is de sleutel. Reeds 30 jaar wachten wij daarop en hebben wij geen oplossingen. Hoe kan men 40 % jongerenwerkloosheid uitleggen als er 20.000 vacatures zijn? Dat valt niet uit te leggen.

01.99 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Pour votre bonne information, à Bruxelles, le néerlandais est obligatoire dans l'enseignement dès la troisième primaire, pour iedereen. *Dat is zo! In Brussel! U heeft gezegd dat dat niet het geval was, maar dat is zo in Brussel. In Wallonië niet, inderdaad. Dat is niet verplicht en wij, als Ecolo, willen dat inderdaad verplicht maken. C'est vrai. On le soutient. On l'a toujours soutenu! Et on le*

soutient au sein du gouvernement de la Fédération Wallonie-Bruxelles.

Mais il n'y a pas que cela évidemment. Comme moi, vous savez que s'il y a du chômage des jeunes à Bruxelles, et c'est le cas dans toutes les grandes villes. Prenez les chiffres du chômage des jeunes à Anvers, il est trop élevé. À Bruxelles aussi! Je veux toujours qu'on fasse mieux mais on ne sait pas, du jour au lendemain, mettre en lien les jeunes à la recherche d'emploi avec tel ou tel poste vacant. Vous citez toujours le Brabant flamand, c'est la même problématique au Brabant wallon.

La formation des jeunes à Bruxelles n'a jamais été aussi dynamique. Actiris, que vous citez, crée effectivement des partenariats avec le VDAB et avec le Forem pour former ces jeunes aux métiers en pénurie. Je m'en réjouis. Avant le covid, je suis allé visiter toute une série de centres de formation à Bruxelles où des jeunes qui étaient en difficulté ou en décrochage apprennent des métiers de soudeur, de carreleur qui sont des métiers en pénurie et je m'en réjouis!

Par contre, ce que je ne supporte pas - je le dis de façon très directe - c'est quand on discrimine ou qu'on fait des différences entre le travailleur du Hainaut et le travailleur de Bruxelles. Je ne le supporte pas! Un travailleur est un travailleur. Une travailleuse est une travailleuse et on peut trouver des solutions ensemble (VDAB, Actiris, Forem)-, je n'ai pas de problème avec ça.

Que les gens apprennent le plus de langues possibles, heel welkom mais arrêtons de diviser et de punir. C'est pour nous la grande différence, je pense, avec votre discours. C'est ainsi! Actons-le!

01.100 Peter De Roover (N-VA): Collega Vanden Burre, de premier heeft ons verlaten. Hopelijk slechts voor even, want hem wilde ik toch even het verschil uitleggen tussen de begrippen correlatie en causaliteit. Het is niet omdat twee gebeurtenissen zich samen voordoen – het bestaan van deze regering en het toenemen van de tewerkstelling – dat het ene de oorzaak is van het andere. Volgens die logica zou de regering-De Croo immers ook verantwoordelijk zijn voor de omikronversie van het coronavirus, want ook dat is samengevallen. Ik zal hem daarvan niet betichten, omdat ik wel het verschil ken tussen correlatie en causaliteit.

Collega Vanden Burre, u zegt dat u geen verdeeldheid wilt enzovoort. Maar de vraag van collega Anseeuw was nu net waarom de Vlaming

uit West-Vlaanderen die in Zaventem gaat werken anders behandeld wordt dan iemand uit Henegouwen, dus in dat opzicht ging het net wel over een verschillend gebruik.

Ik vind het straf dat u tot roepens toe fulmineert tegen de insinuatie dat er een probleem is om Franstaligen, uit Henegouwen bijvoorbeeld, vacatures in West-Vlaanderen te laten invullen. U reageert daarop als was dat een volledig van de pot gerukte bewering, maar als die niet waar is, vanwaar dan het idee van de regering om een premie te geven? Waarvoor dient de premie als er geen probleem is? Ze is toch ingevoerd omdat dat probleem bestaat? Het achterliggende idee is toch om de tewerkstelling over de gewestgrenzen heen te stimuleren? U ontkent het probleem, maar als de regering die maatregelen neemt, neem ik aan dat het toch bestaat. Dus wat zal het zijn? Als het probleem niet bestaat, schaf dan ook de premie af. Waar dient ze dan immers voor?

01.101 Theo Francken (N-VA): Ik had nog een vraag aan de Ecolo-Groenfractie over een ander thema, met name over operatie-Takuba in Mali. Het lijkt er immers op dat we voor de eerste keer echt naar een serieus strijdveld gaan met Groen en Ecolo in de regering. Dat vind ik heel opmerkelijk.

Ik las over operatie-Takuba in *De Schildwacht* van deze maand, het vakbondsblad van de grootste militaire vakbond van het land. Wij gaan dus naar Mali met een 100 à 200 soldaten, waar we gaan meedoen aan een van de gevaarlijkste gevechtsacties en -operaties ter wereld. We zijn weg uit Afghanistan, waar we blijkbaar geen lessen hebben getrokken, en we gaan nu naar Mali.

Ik lees kort twee passages voor: "Militair gezien, wordt het dus een opdracht zoals België in de laatste decennia niet veel meer heeft gehad. Volgens het Franse *Ministère des Armées* aanvaardden de Europese partners van Takuba om de strijd aan te gaan in direct contact met de vijand en om schouder aan schouder met de Malinese troepen te vechten. De kans op bodybags is dus reëel." Dat stelt de voorzitter van de grootste militaire vakbond van het land.

Ik ga door met een tweede kort citaat: "Met andere woorden, de politieke objectieven, zijnde het stabiliseren van de Sahelregio en de voorwaarden scheppen voor de bestuurlijke en maatschappelijke wederopbouw, zijn op militair vlak volkomen onrealistisch. Deze missie is militair gezien complete waanzin." De vakbond stelt zelf

dat ze complete waanzin is. Ik ga verder met het citaat: "Het is de kroniek van een aangekondigde mislukking."

Mijn vraag is dus de volgende. Steunt uw fractie of uw partij al dan niet de opdracht en de militaire missie in Mali? Mocht dat niet het geval zijn of mocht u aangeven dat daarover nog moet worden gepraat en beslist, waarom is in de begroting dan 12 miljoen euro ingeschreven voor die operatie? Indien dat nog niet beslist is, waarom is dan 12 miljoen euro ingeschreven?

Indien u stelt dat daarover nog moet worden beslist en dat in het Parlement over de kwestie zal worden gepraat, steunt u dan ons amendement, om die 12 miljoen euro te schrappen en in de algemene middelen voor Defensie op te nemen? Dat zou eerlijker zijn. U bedriegt immers de boel. U belazert de kluit. U stelt dat er nog over wordt gepraat en dat de regering daarover nog moet beslissen. Het budget wordt hier immers donderdag goedgekeurd. Eens het budget is goedgekeurd, kan mevrouw Dedonder met het geld aan de slag en de voorbereidingen treffen.

01.102 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Monsieur Vanden Burre, dans votre éternement, vous avez peut-être oublié que j'avais posé une question sur les épaules les plus larges qui échappent à toute taxation dans notre pays. Il existe une taxe sur les comptes-titres. Or, ces milliardaires n'ont pas de comptes-titres. Ils ne détiennent pas leur fortune en comptes-titres. Je vous interrogeais sur cette étrangeté. Pourquoi ne voulez-vous pas taxer ces milliardaires? Il s'agit de sommes gigantesques. Il y a vraiment une base énorme et un petit impôt sur cette base énorme rapporterait des milliards d'euros. Pourquoi ne voulez-vous pas le faire, tout simplement?

01.103 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Je vois que même en me trouvant sur mon banc, je continue à solliciter l'intérêt des collègues – et je m'en réjouis.

Monsieur Francken, je vais vous répondre par quelques éléments. Comme vous le savez, puisque nous l'avons demandé en commission, nous sommes évidemment favorables à analyser les choses en profondeur et à tirer toutes les conclusions et les recommandations suite à l'opération en Afghanistan. Nous l'avons déjà dit et nous l'avons demandé. Il n'y a aucune difficulté avec cela. Ensuite, comme vous l'avez dit vous-même, pour les futures opérations, à ce stade rien n'est encore décidé. Pour le reste de

l'opérationnalisation, je vous renvoie vers la ministre qui sera là tout à l'heure pour vous répondre précisément et en détails. Je répète qu'aucune décision n'a été prise à ce stade.

Monsieur Van Hees, je ne vous ai pas oublié exprès. Cela s'est passé dans le feu de l'action. J'ai bien compris les échanges que vous et M. Hedebouw avez eus avec moi et avec le collègue Vanbesien. Si vous estimez qu'une personne ou plusieurs personnes en indivision qui possèdent un compte-titres d'un million d'euros ne sont pas des personnes riches, c'est qu'entre Ecolo-Groen et le PTB, la définition de "riche" n'est pas la même. Nous estimons que quand on a un million d'euros sur un compte-titres, on figure dans la catégorie des épaules les plus larges.

Je me rends compte qu'entre les communistes et les écologistes, il y a une différence de perception à ce sujet. C'est assez étonnant, mais soit. Je sais bien que cela ne fait pas plaisir à entendre.

Par ailleurs, cette taxe, comme on l'a toujours dit et comme je l'ai dit en commission, est un premier pas que nous soutenons pleinement. Vous avez voté contre, je le rappelle. Cela veut dire quelque chose. Autant on peut faire davantage certaines choses pour aller chercher une contribution chez ceux qui ont les épaules les plus larges, autant cette taxe sur les comptes-titres est un premier pas que nous soutenons pleinement et qui va rapporter aux alentours de 400 millions d'euros en termes de justice fiscale. Vous avez voté contre. En termes de leçons politiques, cela veut dire que pour le PTB, aujourd'hui, dans votre action politique, même 400 millions d'euros ne sont pas assez. Finalement, votre bilan politique à vous est de zéro euro dans la lutte pour plus de justice fiscale. Même si c'est un premier pas, pour vous, c'est zéro depuis votre action politique. Et nous, c'est 400 millions d'euros. Vivaldi: 400 millions d'euros. PTB: zéro euro.

01.104 Marco Van Hees (PVDA-PTB): Je prends note qu'une fois de plus vous ne répondez pas à cette question fondamentale. Certains millionnaires seront effectivement taxés, mais les milliardaires, eux, ne sont pas taxés! Comment justifiez-vous cette différence, le fait que les plus grandes fortunes de notre pays, les épaules les plus larges, passent indemnes avec cette taxe? Vous n'arrivez pas à le justifier. Vous cherchez à répondre en sortant du débat, mais vous ne répondez pas à cette question très simple.

La **présidente**: Monsieur Van Hees, je vous rappelle que le Règlement interdit de poser plus

de deux fois la même question.

01.105 Theo Francken (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik wil hier toch nog even op terugkomen, want ik vind het een interessant debat. Ik vind het heel interessant om met Groen en Ecolo te discussiëren omdat zij ergens voor staan en een heel heldere visie hebben. Die visie is niet de mijne, maar jullie staan tenminste ergens voor.

U zegt dat de regering nog niet heeft beslist of we naar Mali gaan, maar er staat wel 12 miljoen euro in het budget ingeschreven. Als dit wordt goedgekeurd, geeft het Parlement dus het fiat daarvoor. Het zal niet met mijn stem zijn. U zult mij niet horen zeggen dat we nooit operaties in het buitenland moeten doen. Dat is niet mijn agenda, dat weet u wel, maar ik ben ook niet dom. Naar Mali gaan zou de grootste stommitieit zijn die we ooit zouden kunnen begaan, zeker nu wij uit Afghanistan moesten afdruipe met de staart tussen onze benen.

Mijn vraag is heel concreet. U bent fractieleider. Vindt uw fractie, niet uw ministers, niet de regering, dat wij in april naar Mali moeten gaan? Die voorbereidingen moeten dan immers in januari beginnen. Vindt uw fractie dat we naar Mali moeten gaan? Ja of neen?

01.106 Gilles Vanden Burre (Ecolo-Groen): Je vous ai répondu. Les discussions sont en cours. On ne préjugera pas sans disposer de toutes les informations. En ce qui concerne les détails concrets, la ministre est la mieux placée pour vous répondre. Mon groupe politique n'a pas encore pris de décision.

01.107 Sander Loones (N-VA): Collega Vanden Burre, sta me toe om kort te wijzen op het verschil.

Daarnet ging het over gratis of zeer goedkope zelftests. Ongeacht een akkoord daarover in de regering, zei u dat de ecologisten dat vanuit hun visie zullen verdedigen op elke vergadering. Als het over goedkope zelftests gaat, heeft uw partij een duidelijk standpunt. Wanneer het gaat over onze militairen, uitgezonden naar een gevaarlijk wespennest in het buitenland, dan luidt uw antwoord: we weten het niet. Dat standpunt van uw fractie vind ik een beetje bijzonder.

01.108 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, chers collègues, depuis le début de nos échanges, on semble oublier un élément très important: la gravité de la crise sanitaire,

économique, sociale et budgétaire que nous traversons. En moins de quinze ans, nous avons subi deux crises des finances publiques – pour des raisons différentes – colossales: Lehman Brothers en 2008 et maintenant la crise du covid. Nos comptes sont plombés. Il a fallu plus de 24 milliards d'euros pour faire face aux dépenses induites par la crise covid, alors que nous n'étions pas encore remis de la crise des *subprimes*. Dans ce débat, on fait comme si tout cela n'avait pas existé. Nous sommes dans une crise des finances publiques profonde. Si on veut avoir un débat fair-play, le fait de ne pas tenir compte de cet élément de contexte factuel est un biais qui fait qu'on ne pourra pas discuter sereinement et intelligemment des enjeux auxquels nous sommes confrontés.

Nous ne l'avons pas fait à l'époque de Lehman Brothers mais nous pourrions peut-être nous interroger aujourd'hui sur l'état de nos finances publiques de manière dynamique et non statique. Peut-on encore se permettre, pour pouvoir préserver notre modèle d'État moderne, qui assure un certain nombre de services à la population avec un haut degré de protection sociale, de maintenir un tel standard de bien-être pour la population si notre système de prélèvement obligatoire – la fiscalité ou la parafiscalité – continue à s'adosser sur des assiettes de prélèvements qui sont à ce point tributaires des grands indices macroéconomiques? C'est la question!

Ne devons-nous pas saisir le moment auquel le monde est confronté pour réfléchir à un autre système de financement, qui s'appuie à la fois sur des assiettes moins tributaires de l'évolution du contexte macroéconomique et qui tiennent compte de l'évolution des mutations du système économique?

En commission des Finances, nous avons eu à plusieurs reprises le débat sur l'économie digitale, avec une nouvelle façon de créer de la valeur. On voit bien qu'elle ne contribue pas aux finances publiques et à la sécurité sociale en raison d'une difficulté de localiser la création de la richesse produite.

Si on ne le fait pas aujourd'hui, on va encore rater l'occasion de renforcer notre système de finances publiques, ce qui nous exposera à nouveau, à des risques majeurs d'endettement, de crise sociale et surtout, de manque de capacité à pouvoir assurer une relance économique qui se fera au détriment de nos entreprises mais aussi de nos travailleurs. Voilà deux éléments de contexte que je souhaitais rappeler en guise d'introduction.

Je l'ai dit tout à l'heure, le gouvernement a été confronté à d'importants enjeux qu'il n'a pas choisis. J'évoquais, pour 2021, le chiffre de plus de 24 milliards d'euros pour soutenir les secteurs en difficulté, les entreprises en difficulté, les indépendants, les travailleurs salariés qui, peu ou prou, ont été affectés par la crise. Ce n'est pas rien! Et nous ne savons toujours pas quelles sont les perspectives à court et à moyen terme. S'il se trouve quelqu'un pour dire quand nous sortirons de la crise sanitaire, je me dis qu'il prendra un risque qui est aujourd'hui impossible à évaluer. Aussi, faire preuve d'un peu de modestie dans ce débat ne me semble pas superflu!

Cela signifie aussi - et on ne m'en voudra pas – je veux le souligner – que, malgré ces difficultés, des mesures courageuses ont été prises. Ne tournons pas autour du pot! L'État n'avait pas d'argent, il a dû s'endetter pour pouvoir injecter le droit passerelle, le chômage corona, du soutien - pensons aussi au niveau régional – des primes directes à certains secteurs d'activité économique, culturelle, sportive, des facilités de trésorerie pour les entreprises, ce qui induit un coût à court terme, puisque la trésorerie déficiente doit être trouvée sur les marchés financiers. Bref, l'État a pris ses responsabilités dans un contexte extrêmement difficile.

Malgré cela, on a aussi essayé, autant que faire se peut, - est-ce insuffisant? Bien sûr et qui pourra dire le contraire? - de malgré tout soutenir le revenu disponible des ménages en faisant des choix douloureux, c'est vrai. Pourquoi des choix douloureux? Parce que, lorsqu'on cible évidemment une partie de la population, en fonction de son niveau de revenus, ceux qui sont au-delà ou parce qu'ils appartiennent à des catégories sociales de type BIM, il est clair que ceux qui se retrouvent quelques euros au-dessus du seuil ou qui ne se retrouvent pas dans ces catégories socio-économiques, soit perçoivent moins, soit ne perçoivent rien. Ce sont des choix douloureux, parce que l'argent se fait rare. Et parce que l'argent se fait rare, il ne permet pas de développer avec l'amplitude souhaitée une redistribution, un soutien qui pourrait viser une grande part de la population, même si néanmoins, on atteint quasiment le million de ménages aidés avec les mesures prises, notamment sur le tarif social énergie.

Comme je le disais, on n'a pas choisi la crise sanitaire. On n'a pas choisi non plus l'augmentation des prix de l'énergie en raison de facteurs exogènes. Je pense en particulier à

l'augmentation de la demande, à des tensions sur les marchés énergétiques qui sont parfois liées à des tensions géopolitiques. On ne choisit pas. On se ramasse en effet des augmentations du prix de l'énergie. Et, tandis que l'État a déjà dû faire face à toute une série de besoins criants de la population, toutes catégories confondues, le voilà maintenant confronté à un autre défi. Cela alimente les débats sur la façon d'aider les ménages qui sont en difficulté face à l'augmentation des prix de l'énergie. C'est positif et je me réjouis qu'on ait ce débat. On l'a eu en commission des Finances. On l'a ici. Chacun vient avec ses propositions. Le gouvernement vient avec les moyens qui sont faits des premiers arbitrages. Il se peut que d'autres arriveront plus tard. Toutes les idées sont bonnes à entendre, que ce soit des interventions directes ou des réformes de fiscalité. Tout cela fait l'objet du débat mais dans un contexte budgétaire extrêmement difficile et je trouve qu'il est important de pouvoir le reconnaître.

On a aussi essayé, avec le gouvernement, d'éviter une logique de coupes brutales dans les grands segments qui font la charpente de notre État, les grands départements...

Madame la présidente, je vois que M. Van Hees souhaite poser une question.

La **présidente**: M. Van Hees souhaite effectivement poser une question. Je rappelle qu'il avait été convenu en Conférence des présidents que le raisonnement puisse être mené à terme. Je règle ces débats de la même manière pour tout le monde. Monsieur Van Hees, vous avez maintenant la parole.

01.109 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, en ce qui concerne la facture énergétique des ménages, j'entends que la situation budgétaire est difficile. Je rappelle que ce gouvernement a rajouté un effort variable à l'effort fixe qui était prévu pour 2021. Mais je constate que ce gouvernement ne fait pratiquement rien pour la grande majorité des ménages confrontés à une facture énergétique qui, pour le gaz par exemple, est multipliée par trois aujourd'hui, comme indiqué dans la presse. Que fait-il notamment en termes de normes énergétiques pour le budget et la consommation énergétique des ménages? On a calculé que l'allègement de la facture était de 8,76 euros par an. Même si on part de ce qui est mis au budget, soit 156 millions d'euros, cela ne fait que 34 euros par ménage, par an. Ces montants sont dérisoires. Pourtant, il y a une solution simple qui est la TVA à 6 % sur

l'énergie et vous avez déposé des propositions de loi dans ce sens.

Pourquoi ce gouvernement ne fait-il rien si ce n'est prendre des mesures homéopathiques? Pourquoi ne pas prendre cette mesure - la TVA à 6 % sur l'énergie - qui est simple et efficace et qui produit directement ses effets?

01.110 **Ahmed Laaouej** (PS): Nous avons tenu ce débat très souvent. Je suis favorable à une réduction des impôts sur la consommation, et ce, de manière générale. La TVA en fait partie, que ce soit clair! Mais je ne trouve pas de majorité pour pouvoir l'obtenir. C'est un fait politique.

Monsieur Van Hees, à combien s'élève le coût budgétaire de la TVA sur l'électricité et le gaz?

01.111 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): C'est de l'ordre d'un milliard d'euros.

01.112 **Ahmed Laaouej** (PS): Non, c'est plus! Je parle bien du gaz et de l'électricité. Pour moi, c'est un peu plus, plutôt autour de 1,2 milliard au minimum.

Vu la disette budgétaire dans laquelle nous nous trouvons et étant donné que le choix du gouvernement est de cibler un certain nombre de catégories, la question qui se pose est de savoir quelle seront les catégories qui bénéficieront de la redistribution. Vous considérez que 900 000 ménages bénéficieront de l'élargissement du tarif social et du chèque énergie, c'est peu. Je considère qu'en politique de finances publiques, économiques et sociales, lorsque l'on cible les ménages les plus précarisés, tandis que l'argent se fait rare, la politique n'est pas mauvaise, mais plutôt une politique qui dresse des priorités assumées.

La question que je voudrais vous poser - pour savoir à quel degré vous avez pu étudier ce dossier que manifestement vous connaissez bien - concerne ce milliard ou ce 1,2 milliard - on s'entendra sur les chiffres -, c'est de savoir quelle est la distribution globale de l'enveloppe, au niveau macro-économique et macro-budgétaire, de 1,2 milliard d'euros entre les six premiers déciles et les quatre derniers déciles de revenu? Comment ce budget de 1,2 milliard se distribue-t-il? J'imagine que vous avez étudié la question avec votre service d'études.

01.113 **Marco Van Hees** (PVDA-PTB): Monsieur Laaouej, je constate que vous répondez à une question par une question!

Il est clair que la TVA est un impôt apparemment proportionnel, mais qui en réalité est régressif, ce qui engendre le fait que les ménages ayant les revenus les plus faibles sont les plus lourdement touchés par la TVA, notamment celle sur les énergies. Ce sont donc les déciles les plus bas qui sont les plus touchés.

01.114 Ahmed Laaouej (PS): On est d'accord. La TVA, comme tous les impôts sur la consommation, pèse proportionnellement plus lourdement sur les petits budgets que sur les hauts revenus, et ce, pour une simple raison: à partir d'un certain moment, les gens ne consomment plus, ils épargnent.

Pour cette raison, plus on monte dans les revenus, et plus la part par rapport aux revenus diminue. Autrement dit, c'est un impôt anti-redistributif.

Et là je vous dis: attention à la confusion! Cela ne signifie pas qu'en valeur absolue, le gain est plus élevé pour les petits revenus. En valeur absolue, le gain est plus élevé pour les hauts revenus que pour les bas revenus. Parce qu'un haut revenu a un niveau de consommation élevé, du fait qu'il a une grande maison, du fait qu'il a toute une série de choses qui fonctionnent à l'électricité et au gaz. Pour lui, le gain en valeur absolue sera plus important que pour un petit ménage, qui a effectivement, je dirais, des fins de mois extrêmement difficiles.

Par contre, sur un plan macro-budgétaire, sur ce milliard, voire 1,2 milliard, quelle sera la part pour les six premiers déciles et la part pour les quatre derniers déciles? Là, vous ne répondez pas à la question. Et c'est la raison pour laquelle je vous dis que les choses doivent être claires; ce débat qui est fondamental...

Quand un gouvernement doit faire face aux urgences, qu'il faut financer le droit passerelle, le chômage corona, qu'il faut - tant au régional qu'au fédéral - dégager de l'argent pour financer un plan de relance, allouer des primes aux indépendants, aux commerces, aux entreprises, au secteur culturel, au secteur sportif; il y a un moment, malgré tout, où il faut pouvoir faire des choix. Ces choix sont assumés. On trace des priorités et on s'y tient.

Mais j'observe que vous n'avez pas répondu à la question sur la distribution budgétaire du milliard ou du 1,2 milliard que coûterait la réduction de la TVA.

01.115 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Madame la présidente, il y a deux points intéressants dans le raisonnement de M. Laaouej. Le premier, c'est que, à travers vos questions, vous tentez de démontrer que la réduction de la TVA de 21 à 6 % est une mauvaise mesure, parce qu'elle profiterait plus, d'un point de vue budgétaire, aux deux déciles supérieurs. On voit, effectivement, que sur le 1,2 milliard, vous allez avoir les deux premiers déciles les plus pauvres qui vont surconsommer, et vous avez effectivement les deux derniers déciles qui vont surconsommer par leur richesse.

Mais la question importante pour nous, c'est que la TVA n'est pas redistributive. En fait, le PS a déposé une proposition de loi quand il était dans l'opposition. Et là, on a une rhétorique habituelle dans l'opposition. Je vous ai entendu plaider à fond pour la diminution de la TVA de 21 à 6 %. À aucune moment, à ce moment-là, vous n'êtes venu avec ces arguments libéraux, selon lesquels les riches vont plus en profiter. Mais une fois que vous êtes en majorité, votre discours change.

Il y a un problème. Parce que si la TVA n'est pas redistributive... Vous avez tout à fait raison de poser la question: mais d'où doit venir l'argent? Vous avez dit, à un moment donné: l'argent se fait rare. Mais c'est faux! C'est faux! Dans notre pays, l'argent ne se fait pas rare.

Chaque année, on compte 5 à 6 000 nouveaux millionnaires en euros. Pendant la crise du covid, les fortunes ont encore plus augmenté en Belgique qu'ailleurs. Il y a donc plein d'argent en Belgique. La question est de savoir si on va le chercher. Là, vous n'allez pas le chercher.

Je pensais à l'impôt sur la fortune. On a ce débat-là sur la fiscalité et vous allez encore me dire que c'est à cause des Chinois. C'est à cause des Chinois qu'on ne fait rien dans ce pays! Cela n'a rien à voir! Avec le PS, la TVA, c'est à cause des Chinois! On chasse les chômeurs, c'est à cause des Chinois! Cette rhétorique ne va pas. Il faut prendre vos responsabilités au PS. Un impôt sur la fortune, c'est raisonnable au niveau fiscal mais, surtout, au niveau social. C'est pour cela qu'on continuera à vous mettre la pression à ce propos.

01.116 Ahmed Laaouej (PS): Toute la difficulté est d'avoir un débat un peu sérieux avec le PTB. J'explique que la TVA, comme les accises, les impôts sur la consommation, sont anti-redistributifs. Pourquoi? Parce qu'ils pèsent individuellement, de manière microéconomique, plus lourdement sur les petits revenus que sur les

hauts revenus. Cela ne veut pas dire que quand on diminue la TVA sur l'électricité, le petit revenu va prendre plus que le haut revenu. C'est évidemment cela toute la difficulté. Vous, vous allez accepter de baisser la TVA sur l'électricité et sur le gaz, en disant que le petit revenu va recevoir 50 euros pendant que le gros revenu va en recevoir 300 ou 400. C'est cela qui ne va pas avec le PTB!

Vous ne voulez pas entendre que le gros revenu, avec votre proposition de réduction de TVA, va avoir 400 à 500 euros pendant que le petit aura 50 ou 100 euros. Nous avons déposé cette proposition parce que nous l'accompagnons d'autres mesures, notamment les chèques énergie. Je vais vous expliquer. Un chèque énergie, quand il est ciblé sur les bas et moyens revenus, ne crée pas un effet d'aubaine, un cadeau dont les hauts revenus n'ont pas besoin. C'est cela la différence entre vous et nous. Vous venez avec une proposition de diminution de la TVA sur l'électricité pour qu'elle profite aux bas revenus. On vous fait la démonstration qu'un riche va retirer de cette mesure trois ou quatre fois plus.

Cela ne veut pas dire qu'il ne faut pas le faire, mais qu'il faut l'accompagner par des chèques énergie qui vont profiter aux bas et aux moyens revenus. C'est cela que nous disons!

Deuxième chose. Il est très intéressant que vous me parliez de l'argent qui se fait rare. Je vous parle de l'argent public et des finances publiques. Quand un gouvernement est obligé, pour faire face à une urgence, d'emprunter plus de 20 milliards d'euros pour aider le secteur horeca, les indépendants et les chômeurs, cela veut dire clairement que l'argent manque au moment où on est face à l'urgence. Cela ne veut pas dire qu'il ne faut pas aller le chercher ailleurs. C'est ce que le PS propose. Par exemple, nous souhaitons avancer sur les GAFAs, avec Facebook, Google, etc. Je me dis que nous pourrions organiser des auditions en invitant le PTB, parce que vous êtes de grands spécialistes de Facebook. Vous passez votre temps à alimenter les caisses de Facebook qui va planquer son argent dans les paradis fiscaux.

Je vais vous donner un autre exemple. Je ne vous ai pas beaucoup entendus dans le dossier Uber. Quand le dossier Uber est venu en Région bruxelloise, je ne vous ai pas entendus les dénoncer alors qu'en 2019 et en 2020, cette multinationale a planqué cinq milliards de bénéfices dans les paradis fiscaux sans payer le moindre impôt, la moindre cotisation sociale. Et là,

vous avez été ambigus. À un moment donné, il faut pouvoir faire des choix clairs et non des choix électoralistes et populistes parce qu'on veut plaire à tout le monde. C'est ça aussi, la vérité des ambiguïtés du PTB!

Pour le reste, je n'ai pas de leçons à recevoir du PTB. Cela a été dit tout à l'heure. Depuis que vous êtes ici au Parlement fédéral, et même depuis votre création, qu'avez-vous concrètement apporté pour améliorer la situation des travailleurs et des pensionnés? À part faire du bla-bla et de grands discours, qu'avez-vous amené concrètement pour améliorer le sort de nos concitoyens, des habitants de ce pays? Nous, depuis un an que nous sommes dans la Vivaldi, nous avons augmenté les allocations sociales les plus basses. Nous avons augmenté les pensions les plus basses. Nous avons fait en sorte qu'il y ait un tarif social élargi pour répondre aux urgences. Voilà ce que nous avons fait, tandis que vous passiez votre temps à la tribune à attaquer les partis de gauche. Vous avez attaqué les Verts. Vous nous attaquez.

On ne vous entend pas quand il s'agit de prendre vos responsabilités. Quand on vient vers vous avec des dossiers concrets, vous passez votre temps à être dans la critique, et pas dans la construction. Or, notre pays a besoin de solutions et pas de problèmes. C'est cela la vérité!

01.117 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Je ne vais pas être trop long dans cette dernière réplique. Ce que j'ai surtout voulu démontrer – et j'ai senti le groupe PS mal à l'aise –, c'est que le chef de groupe du PS plaide depuis dix minutes contre la réduction de TVA de 21 à 6 %, avec une rhétorique qui est connue et qui consiste à dire "On est pour ça mais, en fait, on n'est pas pour". C'est cette dialectique qui empêche d'aller chercher des acquis sociaux.

Votre chef de groupe dit, depuis dix minutes, que vous êtes contre cette réduction de TVA avec des arguments qui ne tiennent absolument pas la route. Ce sont exactement les bons arguments que vous aviez mis en avant, il y a un an, pour réclamer cette réduction de TVA. Je l'entends encore aujourd'hui: "On la veut car elle est fiscalement et socialement juste." C'est ce double discours qui provoque le ras-le-bol du peuple de gauche.

Uber par exemple, cela va faire rire tout le monde. Si un parti est complètement divisé sur Uber à Bruxelles, c'est le PS. Il y a le PS d'Ahmed Laaouej qui est opposé à son ministre-

président, Rudi Vervoort. L'ensemble du pays voit un PS en train de se diviser à Bruxelles sur la question d'Uber et vous venez critiquer le PTB, qui est clair et net au sujet d'Uber! C'est fou! Vous croyez vraiment que cela va encore marcher? Intellectuellement?

Je veux juste dire aux camarades du PS d'utiliser le rapport de force. Tout à l'heure, j'ai interpellé le premier ministre libéral parce qu'aujourd'hui, je ne suis pas intervenu que sur la question des écologistes, du PS, etc. La droite, la N-VA, l'Open Vld, alors qu'ils n'ont même pas encore parlé, sont interpellés. Je les interpelle sur le passage de la TVA de 21 à 6 %. Une majorité peut se construire autour de cette réduction. Si les Écolos arrêtaient leur refus dogmatique sur cette réduction, on pourrait arriver à mettre la Vilvaldi sous pression. Plutôt que de tirer sur nous, utilisez la pression populaire pour aller chercher la réduction de TVA de 21 à 6 % et arrêtez de dire que ce type de mesure est antisocial!

Intellectuellement, je ne comprends pas comment le PS peut dire blanc il y a un an et noir, avec autant de conviction, un an plus tard. C'est pour cela que les gens en ont marre! Voilà ce qu'il faut dire!

01.118 Ahmed Laaouej (PS): Je ne vais pas te laisser finir sur un mensonge! La TVA, comme les accises, ce sont des impôts anti-redistributifs. Le problème, c'est que quand tu appliques la TVA et que tu vois ce que cela donne pour le portefeuille des ménages, les plus riches en retirent plus, individuellement, que les plus pauvres. Cela veut dire que si tu réformes la TVA à la baisse, il te faut une compensation, et cette compensation ne peut venir que par les impôts directs, l'impôt des personnes physiques.

Si tu ne fais que diminuer la TVA, que tu laisses un trou dans les caisses de l'État et que tu ne sais pas financer tes services publics ou tes protections sociales, tu fais régresser la population dans son ensemble. Et tu ne sais même pas financer un chèque énergie ciblé sur les bas et moyens revenus. Tu es dans le populisme, la caricature et la simplification. Et tu passes ton temps à attaquer le PS, tu passes ton temps à attaquer les partis de gauche, tu sais pourquoi? Parce que, simplement, ta volonté à toi est de créer dans ce pays une situation qui est ingouvernable, où les partis de gauche n'ont même plus leur place dans le gouvernement!

Moi, je préfère monter sur le ring et aller me battre pour obtenir ce qu'on a obtenu: l'augmentation de

la pension minimale, l'augmentation des allocations sociales, un chèque énergie, un tarif social élargi, qu'on puisse aussi réinjecter de l'argent dans les services publics, plutôt que de te voir ici à la tribune faire des moulinets sans rien apporter, si ce n'est diviser la gauche et affaiblir le camp des travailleurs! C'est ça, aujourd'hui, la stratégie du PTB!

Je vais rajouter, pour terminer, que sur le dossier Uber, on a été bien seuls à un moment donné au Parlement régional bruxellois, quand on a justement défendu les travailleurs contre l'exploitation menée par Uber. Et quand vos députés régionaux - dont je ne citerai pas les noms ici pour ne pas être ingrat, toi tu n'as pas eu cette élégance - vont faire belle-belle avec les Uberistes dans le simple but d'essayer de glaner quelques voix, alors que nous disons qu'il faut arrêter de dresser les travailleurs les uns contre les autres!

Et à ceux qui, aujourd'hui, sont en difficulté parce qu'ils n'ont plus de quoi remplir leur gamelle, parce qu'une multinationale leur a tout pris! Et vous, pendant ce temps-là, pour des raisons électoralistes, vous allez faire belle-belle avec certains pour essayer de glaner quelques voix, c'est cela votre double discours, et ce n'est pas le seul dossier dans lequel on vous a démasqués!

01.119 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Madame la présidente, pour les annales parlementaires, les applaudissements du banc libéral à la fin du discours de M. Laaouej lorsqu'il prétend que le PTB divise la gauche, pourraient-ils être soulignés?

01.120 Ahmed Laaouej (PS): Ça, c'est de la grande politique!

01.121 Sander Loones (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, het is altijd interessant om linkse stemmen in discussie te laten gaan. De PVDA zegt dat de PS niet links genoeg is, waarop de PS zegt dat zij geen communisten zijn en de eerste minister applaudisseert.

Ik heb geluisterd naar wat u allemaal zegt, maar vooral naar de PS. Het spijt mij verschrikkelijk, mijnheer Hedebouw, maar zij zitten nu eenmaal in de regering en zouden dus weleens plannen kunnen ontwikkelen die wij ook in Vlaanderen kunnen voelen. Dat maakt mij bezorgd. Voor u is het niet links genoeg, voor mij is het altijd een beetje te links.

Mijnheer Laaouej, het viel mij op dat u "Il faut

qu'on saisisse le moment" zei. Wij moeten het moment grijpen, zei u toen u over de digitaks sprak, de strijd tegen de grote technologie-reuzen, waarvan de regering de opbrengst trouwens fout inschrijft in de begroting. De Europese Commissie heeft in het Parlement bevestigd dat dat geld naar Europa gaat en niet naar uw begroting.

U sprak ook over fiscale fraude – dat discours kennen wij – en zei dat wij moeten werken aan *un autre modèle de financement*. Dat vind ik interessant. De digitaks en de fiscale fraude zijn dus niet genoeg. Er moeten extra maatregelen komen om aan *un autre modèle de financement* te werken. Waarover gaat dat precies? Welke extra maatregelen die nog niet in het regeerakkoord staan, zult u nog op de regeringstafel leggen? Ik vraag mij af of de eerste minister dan nog altijd zal applaudisseren, maar dat zullen wij straks wel zien.

01.122 Ahmed Laaouej (PS): Monsieur Loones, non, il y a un accord de gouvernement et nous restons loyaux à cet accord. Que les choses soient claires! Et c'est dans le cadre de cet accord si des évolutions peuvent avoir lieu et qu'il faut pouvoir les obtenir. En dehors de cela, l'appel que je fais ici au Parlement, c'est de réfléchir à la situation actuelle. Va-t-on de crise en crise, crise financière, crise sanitaire, prendre le risque de fragiliser notre État moderne, parce que son système de prélèvement obligatoire est, à ce point lié, à des assiettes qui sont elles-mêmes tributaires de l'évolution macro-économique? Il est là le vrai sujet!

Deuxièmement, je l'ai dit tout à l'heure – d'ailleurs, le PTB en est un bon exemple, puisque ses membres passent leur temps à alimenter une multinationale, Facebook, qui ne paye pas d'impôts - ne peut-on prélever sur cette richesse qui est produite par ces grands GAFA (Google, Amazon, Facebook, etc.), ne peut-on prélever un minimum de richesses produites chez nous pour pouvoir financer structurellement nos finances publiques, considérant que la part prise par ce nouveau type d'économie, l'économie digitale, est de plus en plus importante? Voilà ma réflexion! Si nous ne sommes pas capables à cet égard ne fût-ce que d'approfondir le débat, débat qui existe aussi au niveau européen soit dit en passant, nous risquons de passer à côté d'une réelle occasion pour refinancer structurellement notre État. C'est la réflexion que je mène, que je propose ici et sur laquelle on peut débattre en commission.

01.123 Alexander De Croo, premier ministre:

Monsieur Hedebouw, j'ai en effet applaudi mon partenaire de gouvernement. J'ai applaudi car il s'agit d'un parti qui a compris que, pour faire de la politique, il faut se mettre autour de la table et dépasser les caricatures. Il ne faut pas se cacher dans son isolement idéologique et tourner en ridicule tout ce qu'il se passe autour de soi. C'est le choix que vous faites!

J'applaudis le choix du parti socialiste qui comprend que si on veut faire changer les choses dans la société, il faut parler avec les autres, il ne faut pas s'isoler mais s'entourer de partenaires. Un parti qui se comporte de la sorte, je l'applaudis.

01.124 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, que vous défendiez ce sens du réalisme du PS, cela ne m'étonne pas car vous voulez mener votre politique de droite, une politique de plus en plus au service des riches. Vous augmentez la TVA de 6 à 21 % sur le gaz et l'électricité. En tant que Open Vld, vous vous en foutez de faire payer les gens de plus en plus. Vous vous en foutez! C'est la vision d'un libéral.

Je crois effectivement que des partis de gauche, dans l'opposition ou dans la majorité, doivent pouvoir amener des points de rupture. Le PS et Vooruit avaient mis des points de rupture pour monter dans votre gouvernement en disant: "Nous ne monterons jamais dans un gouvernement avec les libéraux tant qu'on ne diminuera pas la TVA de 21 à 6 %." Het was een breekpunt, un point de rupture. Or, vous, les libéraux, vous vous foutez des points de rupture. Ce qui vous intéresse, c'est de faire des voix, et puis de mener votre politique de droite. C'est clair!

Mais, pour nous, les partis de gauche, c'est un point important. Je vois que ce que je dis rend les libéraux nerveux. Monsieur le premier ministre, nous allons donc continuer à mettre la pression. Le Fonds Blouses blanches, le PTB est allé le chercher. Les libéraux se sont foutus de notre proposition. Nous avons été traités de populistes, de maximalistes, de marxistes - cela, c'était juste par contre -, etc. Vous en souvenez-vous? Le Fonds Blouses blanches, nous sommes allés le chercher, avant même la crise du covid.

Nous venons avec des propositions concrètes sur la table, monsieur le premier ministre. Vous feriez beaucoup mieux d'écouter le peuple et de ne pas vous réjouir du fait que des partis de gauche trahissent leurs principes car cela ne fera du bien ni au peuple, ni à la gauche, ni à l'ensemble du mouvement social dans les années à venir.

01.125 Sander Loones (N-VA): Collega Hedebouw, daarmee hebt u iets meer in het verslag staan dan dat de eerste minister applaudisseert: van de liefdesverklaring van de liberalen aan de socialisten van de PS kunt u ongetwijfeld mooie filmpjes maken.

Mijnheer Laaouej, u steekt de hand uit naar het Parlement om na te denken over de financiering van de overheid. U lijkt daarbij ook te insinueren dat er andere inkomstenbronnen moeten worden aangeboord. Ik ben benieuwd wat dat precies zal inhouden en of u daarbij openstaat voor wisselmeerderheden of niet, al denk ik niet dat u die steun bij onze fractie zult vinden.

Fundamenteel, ik zou graag de oneerlijkheid met betrekking tot de GAFA-taks uit het Parlement zien verdwijnen. Ik heb dit punt gemaakt tijdens verschillende begrotingsdebatten en elke keer komt dat opnieuw naar voren en nu zelfs zeer flagrant. Mijnheer Laaouej, u zegt dat u de grote techreuzen Google, Appel, Facebook en Amazon extra zult belasten en de opbrengst teruggeven aan de mensen door middel van structurele verlagingen. Dat kan gewoon niet, mijnheer Laaouej. Dat is ook in de begrotingsronde opnieuw bevestigd door de experts van de Europese Commissie. De opbrengst van de GAFA-taks wordt gebruikt als financieringsbron voor het Europese herstellfonds, het fonds-Dermine, zoals hij het wellicht graag genoemd zou willen zien worden. U krijgt die centen niet hier in België. U schrijft daarvoor wel 100 miljoen in in de begroting van mevrouw De Bleeker. Dat is een pure leugen, dat kan nooit waargemaakt worden, want die centen moeten naar Europa.

Stop daar alstublieft mee. Stop met hier te beweren dat u door Facebook te belasten, een serieuze hervorming van het socialezekerheids- en financieringsmodel tot stand zou kunnen brengen. Dat is gewoon factueel niet juist, niet alleen omdat u die opbrengsten niet zult kunnen incalculeren in de eigen Belgische begroting, maar ook omdat de opbrengsten ruimschoots onvoldoende zijn. Wij praten hier over 100 miljoen euro op pensioenmassa's, socialezekerheidsmassa's, gezondheidszorguitgaven die in de miljarden gaan. En u probeert hier te doen alsof dat opgelost kan worden met een taks op Facebook. Ik wil het graag geloven, maar iedereen weet dat het niet waar is.

01.126 Ahmed Laaouej (PS): Il faut bien évoquer Facebook parce que par ailleurs, c'est un

sujet qui alimente régulièrement nos débats. Mais vous avez Google, Amazon, Ali Baba, Uber dont on a parlé tout à l'heure. Ce segment de l'économie prend une part de plus en plus importante et crée de la richesse et de la valeur ajoutée en Belgique. Puis il n'y a pas un euro de contribution. J'exagère à peine. En plus de cela, ils s'arrangent pour évacuer leur pognon dans les paradis fiscaux. Si on ne peut pas débattre de cela dans notre Parlement pour donner des impulsions avec des prolongements au niveau européen, alors on n'y arrivera jamais.

Vous avez un deuxième problème qui est très compliqué. Cela met mal à l'aise aussi dans le monde du travail. C'est cette part de la masse salariale qui échappe aux canaux de redistribution, que ce soit à travers les cotisations sociales, les impôts, les plans cafétéria, les voitures de société, dont on parle tout le temps, et les stocks-options. Vous avez ainsi toutes des modalités de rémunération. Certains de ces systèmes font l'objet de prélèvements, d'autres pas du tout. Cette masse salariale qui est de plus en plus importante et qui n'est pas dans les circuits de redistribution est aussi un sujet dont on doit pouvoir s'emparer.

Si à un moment donné, nous ne réfléchissons pas sereinement à cela, nous passerons à côté du sujet. Je le répète: on doit le faire en dehors de toute polémique, simplement en essayant d'être un peu constructifs.

Pour le reste, je ne vais pas échapper au débat sur les rapports que nous avons, les uns et les autres, avec les valeurs démocratiques.

01.127 Sander Loones (N-VA): Madame la présidente, il faut conclure sur le sujet.

01.128 Ahmed Laaouej (PS): Je pourrai y revenir après. Je dois encore répondre au PTB. C'est une petite phrase.

Il n'y a pas que nous qui remarquons le rapport ambigu que le PTB a avec la démocratie. Cela fait rire M. Hedebouw qu'il y ait des millions de musulmans qui soient aujourd'hui victimes de persécutions en Chine. Cela fait rire le PTB qu'on enferme des enfants, qu'on stérilise des femmes. Cela vous fait rire mais moi non! Par contre, j'ai vu un leader syndical wallon, Jean-François Tamellini, s'exprimer dans *L'Écho*, il n'y a pas si longtemps.

Je cite: "Sur les aspects démocratiques du PTB, je me pose des questions". Autrement dit, il y a

aujourd'hui dans le monde syndical, à la FGTB en particulier, des gens qui ouvrent les yeux sur ce que vous êtes. Vous ne défendez pas l'intérêt des classes sociales les plus défavorisées, vous êtes un parti qui a une logique de pouvoir et qui veut domestiquer notamment les forces syndicales. Même dans les syndicats, quand on n'est pas d'accord avec vous, on est banni! De nombreux délégués syndicaux nous disent à quel point ils en ont marre de vous et de vos méthodes parce que vous ne travaillez pas dans l'intérêt des classes sociales défavorisées et des travailleurs! Vous travaillez dans le seul souci d'avoir le pouvoir, avec des ambiguïtés sur les valeurs démocratiques, comme Jean-François Tamellini a eu le courage de le dire. C'est la vérité et c'est cela qui vous gêne, monsieur Hedebouw.

01.129 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Je m'attendais à tout mais pas à un reproche du PS selon lequel nous serions un parti de pouvoir. S'il y a bien un parti qui, pendant quarante ans, a cru qu'il avait le monopole du pouvoir quoi qu'il arrive, c'est quand même bien le PS.

Pour revenir sur la question des organisations syndicales, j'ai beaucoup entendu le souhait des délégués syndicaux que le gouvernement arrête de se mêler des négociations en matière salariale qu'ils mènent eux-mêmes sur le terrain. Cette critique revient dans tous les coins du pays: ABVV, ACV, CSC, FGTB. Vous pouvez demander à tous les délégués syndicaux, même les libéraux, ce qu'ils pensent de la décision de la Vivaldi et du PS, via le ministre Dermagne, de voter une loi qui bloque les salaires à 0,4 %: c'est le dégoût! Pourquoi? Parce que vous bridez la lutte sociale.

C'est effectivement un changement pour les organisations syndicales: pour la première fois depuis vingt ans, il y a enfin au Parlement un parti qui casse cette petite bulle du "sans nous, ce serait pire"!

Pendant 25 ans, vous avez pu dire: "Faut bien chasser les chômeurs, sans nous, ce serait pire!" "Il faut bien la loi de 1996", que vous avez votée avec M. Dehaene: "*Zonder ons zou het erger zijn geweest*". "Il faut bien, il faut bien, il faut bien..." Pour la première fois, et on va continuer à le faire, camarades, on va continuer à le faire: ce type de loi antisociale qui casse la dynamique syndicale, nous n'en voulons pas. Nous ne sommes pas d'accord. Comptez sur le PTB dans les 15, 20 ans à venir, nous allons continuer à insister en la matière: laissez les délégués syndicaux négocier librement les salaires, mais arrêtez de casser toute forme de négociation salariale dans les

entreprises et dans les secteurs!

01.130 Sander Loones (N-VA): Zo heeft de heer Laaouej ook zijn filmpje. Men heeft dat de vorige keer succesvoller gedaan op het podium, waarbij ik met veel plezier de spreker heb aangemoedigd. *Et encore, encore!* We zullen het wel elke keer opnieuw zien. Maar goed, laat ik terugkeren naar het serieuze punt, de begroting, inzonderheid de digitaks.

Moeten de grote digitale spelers worden aangepakt? Ja. Mijn eerste opiniestuk daarover – ik heb het net opgezocht – dateert van 2018. N-VA vraagt al jaren om de techgiganten op een eerlijke manier te belasten, zoals het met alle andere ondernemingen gebeurt. Als zij wat meer belastingen betalen, kunnen onze kleine ondernemers misschien wat minder belastingen betalen. Maar dat is het punt niet.

Het punt is wat er met de opbrengst van de digitaks zal gebeuren. Elk begrotingsdebat moet ik het daarover hebben; ik hoop dat het nu de laatste keer is. U repliceert opnieuw, mijnheer Laaouej, dat u de grote spelers zult belasten en de opbrengsten zult teruggeven aan de mensen en dat u daarmee de loonlasten zult verminderen. Dat kan gewoon niet! De Europese Commissie heeft hier in het Parlement opnieuw bevestigd dat de opbrengst van een digitaks zal worden gebruikt voor de financiering van het Europese coronafonds. De opbrengst daarvan gaat dus naar de Europese begroting, niet naar de nationale begroting.

Ik wil bij dezen dat eindelijk van de baan hebben. Mevrouw de voorzitter, u zult mij dit moeten vergeven, maar ik wil het zeer concreet maken met een vraag aan mevrouw De Bleeker. In de meerjarenbegroting van de federale regering voor 2023-2024 staat een opbrengst genoteerd van 100 miljoen euro voor de Belgische begroting uit de digitaks, terwijl de Europese Commissie verbiedt dat te doen. Zij stelt dat die centen voor Europa zijn, niet voor ons. Het zou ons helpen voor de eerlijkheid van het debat, mevrouw De Bleeker, als u die bedragen daaruit haalt, als u niet de schijn hoog houdt, als u niet meer de Europese Commissie tegespreekt. U zou op een correcte manier moeten budgetteren en aan iedereen hier open en bloot bevestigen dat de GAFA-taks een goed idee is, maar dat die centen niet voor de Belgische begroting zijn. Ik zeg dat niet, de Europese Commissie zegt dat. Ik zou u bij dezen willen uitnodigen om dat hier voor eens en voor altijd te bevestigen en die bedragen dus ook uit de Belgische meerjarenbegroting te halen.

01.131 **Vanessa Matz** (cdH): Madame la présidente, je souhaiterais intervenir un instant au sujet de la Digitax. Je suis vraiment contente que M. Laaouej en dise le plus grand bien. En effet, comme vous le savez, il y a trois ans qu'un texte a été déposé sur la table au niveau belge. On aurait pu gagner trois ans en termes de recettes. La proposition de loi que nous avons déposée vise l'application d'une taxe provisoire dans l'attente d'un règlement international ou européen en la matière. Je regrette donc que l'on ait perdu trois ans.

Selon l'estimation qui avait été faite, une taxe belge aurait permis de récolter 100 millions, montant qui aurait été bien nécessaire pour mener des politiques. À l'époque, la question ne se posait pas de savoir si cela devait s'inscrire dans un paquet européen ou dans un paquet national.

Il importe maintenant que cette mesure entre en application. En effet, vous avez dénoncé toute l'injustice qui existe avec des entreprises qui paient peu ou pas d'impôt en Europe et qui engrangent de plantureux bénéfices, bénéfices qui ont encore gonflé avec la crise covid.

Je voudrais que, quand nous déposons des textes comme celui relatif à la responsabilité solidaire pour le paiement de la TVA sur les plates-formes numériques, ils puissent être examinés. Il n'y pas seulement la fiscalité dont nous discutons ici, il y a aussi l'immense fraude à la TVA à laquelle ces plates-formes s'adonnent, alors que des entrepreneurs, des indépendants nationaux ne sont pas en mesure de procéder à une telle fraude, ce qui est d'ailleurs une bonne chose. Quand nous déposons des textes en commission des Finances, si le PS comme d'autres partis souhaitent qu'il y ait effectivement plus de justice fiscale pour ces grandes entreprises, il serait sympathique de leur part de tenter de les analyser au grand jour. Je suppose et j'espère que ce n'est pas parce qu'une proposition de loi est déposée par l'opposition qu'elle est mauvaise, et que le but est d'arriver à quelque chose de plus juste.

Que cela vienne de l'opposition ou de la majorité, je suppose que peu vous importe. Nous avons encore une série d'autres textes et nous en aurons aussi à la rentrée sur des éléments sur lesquels vous revenez souvent, à propos desquels je pense que vous avez raison, mais pour lesquels nous vous proposerons quelque chose: est-il normal que des partis politiques dépensent des sommes astronomiques en sponsoring pour des publications d'entreprises qui, par ailleurs, ne

payent pas leurs impôts?

De manière générale, par rapport à la déontologie et au contrôle des algorithmes – j'ai déposé un texte sur le contrôle des algorithmes dans les administrations publiques, et j'ai l'habitude de dire qu'il faut balayer devant sa porte avant d'imposer aux privés d'autres choses –, nous devrions tous en tant que partis politiques avoir une discussion à ce sujet et ce, non pas pour empêcher ou interdire, car mon parti n'est pas un parti de l'interdiction, mais bien pour réguler. Il me semble très important que nous en discutons prochainement.

01.132 Staatssecretaris **Eva De Bleeker**: Mevrouw de voorzitter, de heer Loones heeft een directe vraag aan mij gesteld over waar die taks dan eventueel zou worden ingeschreven en of het wel correct is dat we die in de Belgische begroting hebben ingeschreven.

Bij de begrotingsopmaak 2021 stond er duidelijk in de notificaties dat als er geen internationaal akkoord gevonden werd over een dergelijke belasting, zij het in de schoot van de OESO of de Europese Unie, er gekeken zou worden naar een Belgische digitaks tegen 2023. Op die manier hebben we dat ingeschreven. Indien het een Europees project zal worden, zal de opbrengst van de digitaks overgedragen worden aan de Europese instanties, maar dan zal ook de bijdrage van België aan deze instanties moeten verminderen. In de meerjarenbegroting kan dat perfect worden opgenomen. Als er toch een volledig plan zou komen dat Europees in werking zou treden in 2023, zullen we dat inderdaad aanpassen. Op dit moment is het correct zoals het momenteel in de Belgische begroting opgenomen is.

01.133 **Wouter Vermeersch** (VB): Mevrouw de voorzitter, ik heb ook nog een vraag voor de heer Laaouej. Een belangrijk debat in het kader van de begroting, dat echter niet opgenomen is in het regeerakkoord, is datgene wat in de Europese Unie gevoerd wordt over de herziening van de Europese begrotingsregels. PS-staatssecretaris Dermine heeft daarover een duidelijk publiek standpunt ingenomen. Hij wil het Europees Herstelfonds uitbreiden en aanwenden om maar liefst 5.000 miljard euro te investeren in het klimaat. De PS wil dus niet alleen nieuwe Europese schulden maar ook nieuwe Europese belastingen.

Als we de pers mogen geloven, is Dermine daarover teruggelopen door de premier. In de

krant *De Tijd* konden we lezen dat in het kader van het debat over die herziening minister Van Peteghem, die hiervoor bevoegd is en in de Eurogroep het woord voert, daar zal pleiten voor het behoud van de Maastrichtnormen met een uitzondering voor groene investeringen. Als ik daar minister Van Peteghem over ondervraag, danst hij wat om de hete brij heen.

Daarom wil ik de vraag aan u stellen: klopt het dat het PS-voorstel om nieuwe Europese belastingen en nieuwe Europese schulden aan te gaan voor klimaatdoelstellingen door de regering als onhaalbaar is getaxeerd? Klopt het dat minister Van Peteghem namens uw regering in de Eurogroep pleit voor het behoud van die Europese begrotingsnormen – de Maastrichtnormen – en dus niet voor het PS-voorstel?

01.134 Sander Loones (N-VA): Ik wil de staatssecretaris bedanken voor het antwoord. Ik wil ook de collega's oproepen om zich niet meer rijk te rekenen en om bedragen die voor een ander bestemd zijn niet meer in te calculeren in de eigen begrotingsplannetjes.

01.135 Ahmed Laaouej (PS): Madame la présidente, je voudrais essayer de reglobaliser un peu et rendre justice à la personne que j'ai citée, en la citant complètement, pour les annales et pour le compte rendu.

Ce que je suis en train de vous dire, c'est que la mutation du système économique est massive. Si nous n'en prenons pas la mesure, l'État moderne, le *welfare*, l'État providence - vous l'appellez comme vous voulez - va s'effondrer; parce que le principe de base a toujours été de pouvoir capter une partie de la richesse produite, plus ou moins grande, selon l'état de redistribution, le niveau de développement des pays, les choix politiques qui sont faits, etc. Mais au plus nous laissons les choses aller de cette façon, et plus nous nous retrouverons dans un moment de fragilité à chaque fois que nous subissons un choc économique, qu'il soit dû à une crise financière ou à une crise sanitaire.

Moi, je ne dis rien d'autre. Je ne suis pas en train de vous dire que les financements complémentaires que nous pourrions avoir devraient être utilisés pour en remplacer d'autres. Pourquoi pas? Je trouve que nous pourrions massivement réduire les impôts sur la consommation, par exemple, parce qu'ils sont anti-redistributifs.

Nous pourrions également, avec cela, financer

une politique économique d'investissements publics, qui pourrait être aussi bonne pour nos entreprises, mais aussi pour l'économie en général, le monde du travail. Nous pourrions également financer de la coopération au développement. Cela nous permettrait peut-être un peu de résorber certains déséquilibres Nord-Sud qui sont la source d'autres difficultés.

Bref, le débat sur ce que nous allons faire avec ces moyens nouveaux, c'est un autre débat. Mais au moins, ayons le débat sur la mutation de notre économie et comment nous y faisons face. Je ne dis rien d'autre à ce stade. J'ai proposé cela en introduction de mon exposé, mais visiblement, j'y suis resté calé. Je n'ai rien pu développer d'autre et il me reste deux minutes. Je ne dis rien d'autre que cela.

D'un autre côté, en matière de politique fiscale, je le répète, quand l'argent public se fait rare et que nous sommes confrontés à des urgences, il faut aussi pouvoir intégrer les conséquences macro-économiques de ce que nous faisons. Il y a des mesures qui, quand elles sont prises, et quand elles sont bien ciblées, ont un effet retour sur l'emploi, sur le revenu disponible des ménages et sur la croissance, plus intéressant que d'autres.

Je donne un exemple. Si vous augmentez les allocations familiales, il y a un effet retour de 0,4. Si vous baissez la TVA sur l'énergie, il y a un effet retour de 0,2.

Cela ne veut pas dire que la politique économique et fiscale doit être dictée par cela, mais dans les périodes de crise où il faut relancer l'économie avec de l'argent public, il faut pouvoir aussi en tenir compte.

Enfin, j'ai cité un leader syndical wallon et je ne voudrais pas trahir ses propos. Pour les Annales, c'est important, quand on cite quelqu'un il faut le faire correctement. Je vais donc le lire correctement cette fois-ci: "Si la vision de certains est de dire qu'on n'a pas besoin de syndicats, à moins que cela soit le syndicat du parti – comprenez le PTB – cela me pose un problème démocratique fondamental. Par contre, on aura besoin de partis pour aller changer les choses. Or, pour cela, il faut prendre ses responsabilités et aller au pouvoir". C'était Jean-François Tamellini, président de la FGTB wallonne. Merci.

La **présidente**: Nous allons suspendre nos travaux, le temps de tenir notre réunion de Bureau et la Conférence des présidents.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering dinsdag 21 december 2021 om 14.00 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le mardi 21 décembre 2021 à 14 h 00.

De vergadering wordt gesloten om 12.35 uur.

La séance est levée à 12 h 35.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 55 PLEN 149 annexe.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 55 PLEN 149 bijlage.